

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:

celo leto	K 24.—
pol leta	12.—
četrt leta	6.—
na mesec	2.—

v upravnistvu prejemati:

celo leto	K 22.—
pol leta	11.—
četrt leta	5.50
na mesec	1.90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v prtiličju levo), telefon št. 34.

Izbija vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: peterostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 88.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:

celo leto	K 25.—
pol leta	13.—
četrt leta	6.50
na mesec	2.30

za Nemčijo:

celo leto	K 30.—
za Ameriko in vse druge dežele:	
celo leto	K 35.—

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znakma.
Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Državni zbor.

Dunaj, 29. maja.

Zbornica je končala danes proračunsko razpravo in ž njo tudi debato o zunanji politiki. Če pregledamo rezultate te debate, moramo konstatirati razveseljivo dejstvo, da je reprezentanca avstrijskih narodov skoraj popolnoma edina v obsodbi državnega sistema, ki naj bi bil varoval v balkanski krizi avstrijske interese, ki pa je zagrešen po svojih idejah in sredstvih dosegel ravno nasprotno ter nas politično in gospodarsko neizmerno oškodoval. Bilanco, ki jo je sestavil pred nekaj dnevi dr. Čingrija, so preizkusili zastopniki vseh parlamentarnih strank in tudi najmilejšim pregledovalcem naših zunanje-političnih računov ni kazalo drugega, kakor potrditi: Tako je!

Slučaj je nanesel, da so dobili tik pred zaključkom debate še trije Jugoslovani besedo, med njimi tudi slovenski naprednjak poslanec dr. Rybář, kateremu so Rusini odstopili govorniško mesto. Rybářev govor, ki je vzbujal mnogo pozornosti ter žel obilo pohvale in burno pritrjevanje Jugoslovanov, pa tudi ostalih slovenskih poslancev, je točno izražal razpoloženje in mišljenje slovenske napredne javnosti.

Dvoje misli je govornik osobito izrazil: psihološki motiv, ki je deloval v zunanji politiki naših državnikov, je **sovrastvo proti Jugoslovanstvu in strah pred njim**; naše simpatije za balkanske brate pa je baš ta sovrastnost nemškega šovinizma smela pretvarjati v veleizdajniške pojave, ako ravno vedo baš gospodarji države, da se o naši zvestobi ne da in ne sme dvomiti. In v drugo: Balkanske zmage so tudi nas avstrijske Jugoslovane, nad katerimi se je tolikokrat in tako uspešno praktical princip divide et impera, naučili edinosti in nobena nakana, nobena sila nas ne bo izneverila spoznanju »v edinosti je moč!«

Zanimiva so bila dr. Rybářeva izvajanja o naših narodnih bojih in zadevah. Govornik je končno zavrnil tudi razžaljeve besede poslanca Leuthnerja o slovenskem Sokolstvu z dostojno in krepko besedo.

Izvajanja dalmatinskega pravaša dr. Sesardića so bila mnogo poudarjena, samozavestnejša in krepkejša, kakor pa besede klubovnega kolega dr. Korošca.

Dr. Sesardićev govor je kulminiral v stavku: »Hrvaški narod je izgubil vsak interes za to državo, ki je Jugoslovanom jetnišnica z nemškimi in madžarskimi profosi; lojalno pa zaupajo Hrvati dinastiji, da bo ustvarila slobodno in zedinjeno Hrvaško.« Kaj se bo zgodilo, ako se hrvaški narod prepriča, da se je tudi v tej svoji nadi varal, odgovor na to vprašanje noče dati govornik, dala ga bo bodočnost . . .

Posl. Biankini je v stvarnem popravku spretno zavračal nekatere prenaivne trditve raznih nemških predgovornikov.

Na koncu se je vršilo bojno glasovanje o vprašanju naj li pride finančna reforma že prihodnji teden na dnevni red ali ne.

Vlada propagira idejo, da naj izvede zbornica eno skupno debato o vseh šesterih predlogih, ki tvorijo takozv. finančno reformo. Specijalna debata pa naj se odloži do takrat, da bo rešen proračunski, ozir. poslovniki provizorij.

Rusini so se razpravi finančnih zakonov iz znanih razlogov zoperstavili, ter so predlagali, da se dene mesto njih na dnevni red predloga o italijanski fakulteti. Za rusinski predlog je glasovala le skromna manjši-

na, med njo tudi del čeških poslancev, kar je izzvalo na slovenski strani živahne protestne klice. Končno je bil sprejet naslednji dnevni red: poročila legitimnega odseka, predloga o poslovnem provizoriju, finančna reforma in sicer osebno dohodninski davek, davek od žganja, davek od avtomobilov, šampanjca in totalizatorja.

Seja državnega zbora.

Predsednik dr. Sylvester je otvoril ob 11. sejo.

Zbornica je takoj prešla na dnevni red, to je prvo branje proračunskega provizorija.

Poslanec dr. Heilinger (kršč. soc. divjak) je izjavil, da bi se lahko za denar, ki nas je veljala mobilizacija, ustvarilo socialno zavarovanje in par tucatov bolnic. Nastane pa vprašanje, zakaj so ljudsko zastopstvo izločili. Vzrok je sedanj vladni sistem. Kdo pa vlada? Treba je razločevati: prvič avstrijsko vlado, drugič ogrsko, tretjič skupno in četrtič postransko vlado. Ta je mero dajna. Kdo pa je ta postranska vlada? Kamarila, stoječa pod patronatko škofov, par višjih plemičev in kartelistov. V teh okoliščinah ne more najboljši parlament, četudi so v njem sami Katoni in Aristidesi, ničesar storiti. Ljudstvo misli, da ima parlament, pa ga nima. To je pesek v oči prebivalstvu. V zadnjem času je hotela ta klika povzročiti sistiranje ustave, kar pa je vladar prepredil.

Poslanec Friedmann (divjak) je pripomnil, da je bilo v tej debati javno mnenje mnogo boljše izraženo nego po literarnem biroju, ki je brez potrebe vznemirjal javnost in škodoval našemu ugledu v inozemstvu. Govornik je nato govoril, kako je balkanska kriza oškodovala avstrijsko narodno gospodarstvo. Insolvenca so bile od oktobra do aprila trikrat tako velike kakor prejšnje leto. Poročila o stanju trgovine, industrije in obrtu so naravnost brezupna. Povsod se je produkcija omejila. Mala obrt si ne more opomoči. Govornik je prosil finančnega ministra, naj vpliva na to, da se bo kolikor mogoče pomagalo s popusti in odpisi od dohodarine.

Poslanec Kotlař (češki agraec) je izjavil, da vlada ničesar ne stori za Čehe. Ni se treba čuditi, če odgovarjajo Čehi na postopanje vlade v slučaju tudi s tem, da hočejo onemogočiti parlamentarizem, kajti brez parlamenta se Čehom ne more slabše goditi nego sedaj.

Poslanec Buzek (poljski klub) je zagovarjal pastirsko pismo.

Poslanec Baczynski (radikalen Rusin) je izjavil, da bodo Rusini kot protest proti postopanju vlade glasovali proti proračunskemu provizoriju in tudi proti najmanjšemu finančnemu načrtu.

Poslanec Rybář je v svojem govoru predvsem pozdravljaj, da so dogodki na Balkanu povzročili med Jugoslovani, da so edini in harmonično izražali svoje mnenje. Edinost v narodnih zadevah je Jugoslovanom tembolj potrebna, ker se z njihovimi stremiljenji in čustvi na merodajnih mestih ne računa. Tudi zdaj skušajo zopet — na Hrvaškem — zasejati spor v naše vrste, toda kakor so nas balkanski dogodki našli edine, tako bo jugoslovanski narod iz teh dogodkov izvajal nauk, da bomo tudi v bodoče močni in kaj dosegli, če bomo edini. Potem se je govornik bavil s pisavo nemškega časopisja ter nadaljeval: Ustanoviti hočejo albansko državo, albanski narod, vojaško in finančno jo hočejo podpreti, le da zasade zagozo v jugoslovansko mesto. V Trstu, na Koroškem, na meji Štajerske se moramo z vsemi močmi boriti za enorazredne ljudske šole. Z

vsemi sredstvi nas celo ovirajo pri ustanavljanju privatnih ljudskih šol. V Albaniji pa se vzdržuje šole, na Dunaju se vzgojujejo albanski mladeniči, skušajo si celo ohraniti malo albansko kolonijo pri Zadru, ki se mora asimilirati, da s tem dobe agitatorje za albansko stvar.

Pri tem pa še tako pametno postopajo, da ustanavljajo Albancem v Albaniji italijanske šole. Govorilo se je celo, da hočejo dati Albancem albansko vseučilišče. Navzlic naši gospodarski krizi, navzlic grozni bedi v Krkonoših, v Galiciji, v Istri, da celo v dunajskih predkrajih, prireajo zbirke za Albance. Za naša stremiljenja nimajo zmisla, za Albance pa je naše zunanje ministrstvo ustanovilo celo posebno albansko korespondenco, ki je ne urejuje Albanec, temveč bivši socialnodemokratski posl. Freundlich. Ta korespondenca si izmišljuje sleherni dan najhujše grozovitosti, da povzroča sočutje za Albance. O obleganju Skadra so se lahko čitala najgrozovitejša poročila. Celo streljajo so, da celo gorelo je! Toda ali so Prusi Pariz obstreljevali z gumijevimi žogami? Ali niso na Kitajskem ravno oni vojniki, ki jih označujejo za »štram«, izvrševali grozovitosti, od katerih se še danes tresejo na Kitajskem? Takrat se je reklo: Nobenega pardona! In tako kulturno razviti, kakor Albanci, so tudi Kitajci.

Šlo je za osvobodjenje kristjanov, Jugoslovanov, ki so 500 let zdihovali pod turškim jarmom, za katere ni imela Evropa drugega, nego besede. Ta Evropa je mirno gledala, kako so ti Turki na najgrozovitejši način zlorabljali in morili žene in otroke. Da napravijo tem razmeram konec, so šle balkanske države ter se borile za sveto stvar. In tu vstajajo poslanci, ki obžalujejo, da izginjajo Turki iz Evrope. Postavite se vendar enkrat pod turško gospodstvo, poskusite, kako se živi pod turškim polumescem. Zakaj samo nam Jugoslovanom privoščite ta občutek? Svoje simpatije bomo še nadalje obdržali ter si ne bomo dali od nikogar to prepovedati. Mi zastopamo pravično stvar, naša čustva niso nasprotna našim dolžnostim kot državljani. Mi nismo slabšeji državljani nego drugi. Mi tudi nočemo biti boljši. Dokler bomo videli, da je za nas koristno in od interesa, da smo tukaj, bomo tudi z vsem srcem tukaj, vendar pa ne zahtevajte od nas več ljubezni, nego je vi nam daste. Če se ne najde protiljubni, tudi ni ljubezni. To nikakor ni grožnja. Mi smo vendar preslabi, bilo bi blazno misliti, da bi mi z orožjem v roki izpremenili sedanji položaj. Mi se tega držimo, kar imamo zdaj, toda ne zahtevajte ničesar nemogočega od nas, ne otežkojte nam življenja. Pustite nas, da se mirno razvijamo, da se gospodarsko, kulturno in narodno izživimo, in videli boste, da bomo mnogo boljše državljani nego mnogi, ki zdaj nastopajo kot hura-patrioti.

Govornik je nato polemiziral s poslancom dr. Pitacem o zatiranju Italijanov in slaviziranju Trsta. Če so tržaški Nemci sklenili, da pri prihodnjih volitvah ne bodo postavili svojih lastnih kandidatov, temveč da bodo takoj glasovali za italijansko-liberalne kandidate, tedaj se to ni zgodilo iz ljubezni do Italijanov, marveč iz sovrastva do Slovencev.

Napram pripomnjam poslanca Pitacca, da dajo Italijani Slovincem toliko šol, kolikor so jih obvezani dati po zakonu, tedaj se mora konstatirati, da v Trstu sploh nimajo ljudsko-šolskega zakona, ker je tam še vedno v veljavi stara šolska ustava. Če bi se moralo le ono dati, kar se mora po zakonu dati, tedaj ne morejo imeti Italijani tudi nikakoršne pravice do italijanskega vseučilišča. Gotovo je zahteva pravičnosti, da dobe Italijani svoje vseučilišče, toda ravno taka,

če ne še večja zahteva pravičnosti pa je, da dobe Slovenci svoje ljudske šole v Trstu.

Parlament splošne volilne pravice je treba opozoriti, da se danes, ko ni več nikakoršnih privilegiranih slojev in razredov, posebno pri razdeljevanju kulturnih sredstev ne dela razlik.

Končno je konstatiral govornik nasproti posl. Leuthnerju, da se ne more delati Sokolstva odgovornega za taktiko slovensko-hrvaškega kluba. Sokolska organizacija je popolnoma nepolitična. Sicer pa je slovensko-hrvaški klub nasproten sokolskim društvom in ima svojo lastno telovadno organizacijo. (Buren aplav in pritrdjevanje pri slovanskih poslancih.)

Poslanec Sesardić (hrv. klerikalec) se je pritoževal, da je Dalmacija tako zanemarjena in da še nima železniške zveze z monarhijo.

Nato je bila debata zaključena. Generalni govornik pro poslanec Kraft in generalni govornik kontra Seliger sta se odpovedala besedi.

Poslanec Biankini je pripomnil v dejanskem popravku, da obnašanje slovanskih rezervistov in prebivalstva v Dalmaciji nikakor ne opravičuje sramotnega policijskega sistema v Dalmaciji.

Proračunski provizorij je bil nato odkazan proračunskemu odseku.

Ko je predsednik predlagal dnevni red za prihodnjo sejo, so nekateri poslanci predlagali nekatere izpremembe, ki pa večinoma niso bile sprejete.

Ob 4. popoldne je bila seja zaključena.

Dogodki na Balkanu.

Ekspeze srbskega min. predsednika Pašića.

Druga bistvena izprememba pogodbe je nastala vsled nadaljevanja vojne po prvem premirju, ker bi bil takrat lahko sklenjen mir s Turčijo, če bi Bolgarska ne zahtevala Odrina in ozemlje, vzhodno od tega. Glavni namen vojne je bil torej že takrat dosežen in mir bi bil gotovo sklenjen, če bi bila Bolgarska pripravljena, odpovedati se Odrinu in Trakiji. Srbija je v zvestem izpolnjevanju svojih zavezniških dolžnosti vzdrževala pet mesecev vso svojo armado v mobilnem stanju in je do prinesla za Bolgarsko najtežje žrtve na človeških življenjih in vojnem materialu, le da zaveznik dobi Odrin in Trakijo, do česar po zavezniški pogodbi nima nikake pravice. Srbija je Bolgarski pošteno pomagala, v dobri veri, da bo za to dobila od Bolgarske pravico do nadomestila na drugi strani. Treba je poudarjati, da je imela Srbija ravno po besedilu pogodbe pravico do ozemlja ob Jadranski obali, dočim Bolgarska po ravnosti pogodb ni imela nikakršne pravice do Odrina in Trakije. Že potek vojne je pokazal, da Bolgarska ni prej mislila na to ozemlje.

Velevlasti so Srbiji odvzele ozemlje, ki je je Srbija osvojila, dovolile pa so Bolgarski, osvojiti ozemlja, ki jih ni zahtevala in ki jih je branila Turčija. Tudi so velevlasti postavile etnografski princip, ko so Srbijo odločile od osvojenih ozemelj, dočim so se temu principu odpovedale, ko je šlo za to, da povečajo Bolgarsko za Trakijo, ki je po jeziku tuja Bolgarski. Vsled tega nepravilnega postopanja so bile razmere med zavezniški premaknjenimi in zavezniška pogodba fundamentalno izpremenjena. Razentega pa so še druge nepravilnosti pogodbe. Po zavezniški pogodbi, kakor tudi po vojaški konvenciji je bila Bolgarska obvezana, odpustiti 100.000 bojevnikov na var-darsko bojišče. Kratko pred začet-

kom vojne pa je zahteval bolgarski generalni štab, da se naj opusti to določilo v pogodbi in naj se Bolgarska odveže obveznosti, postaviti 100.000 mož. Srbija je ugodila tej želji Bolgarske, morala pa je zato svoje lastno armado na ne prej določeno število čez 400.000 mož zvišati. S tem se je zopet izpremenila pogodba. Ker vsaka izprememba pogodbe povzroča nove dolžnosti, je jasno, da je Srbija s tem dobila pravico, da tudi od svoje strani zahteva za neizpolnjevanje bistvenih pogodbinih točk odškodnino. S tem smo prišli v položaj, pri razdelitvi osvojenega teritorija več dobiti, nego je bilo določeno v pogodbi, ki je bila sklenjena pod drugimi predpogoji. Med vojno se je pokazalo, da Bolgarska celo po transferiranju svoje var-darske armade od Marico ni imela dovolj moči, da premaga Turčijo ter izsili mir. Vsled tega je morala Bolgarska zahtevati pomoč od Srbije. Mi smo poslali Bolgarom 50.000 vojakov in moderno oblegovalno artilerijo, ki ji je manjkala. Z našo pomočjo se je tudi posrečilo Bolgarom, da so se vzdržali pri Cataldži ter premagali sovražnika pri Odrinu.

Min. predsednik Pašić je nadaljeval svoj ekspeze ter izvajal:

Ta pomoč torej, ki jo je dala Srbija Bolgarski pri Cataldži in pred Odrinom pa ni bila omenjena v pogodbi. Srbija ni bila dolžna to storiti. Dogodljaji so hoteli, da se pogoji pogodbe niso izpolnili v tem smislu, kot je bila pogodba zasnovana. Zaradi tega je popolnoma jasno in umevno, da se mora Srbijo pri razdelitvi ozemlja ravno zaradi te pomoči, zaradi njenih večjih žrtv, kot so ji bile določene v pogodbi, tudi primerno bolj vpoštevati. Vsi ti vzroki nas silijo, da zahtevamo revizijo pogodbe, ki je dobila spremembe, katere se ne ujemajo z njenim prvotnim besedilom. Če bo na obeh straneh dobra volja, kakršna se je pokazala pri sklepanju pogodbe, potem se naši zahtevi glede revizije ne bo delalo ovir, kakor tudi ne pri razdelitvi ozemlja in dosegel se bo nov sporazum v istem prijateljstvu in kakršnem se je napravila prvotna pogodba, ki je kakor znano privedla do vojne in do slavne zmage.

Mi ne zahtevamo spremembe pogodbe, kajti pogodba se je spremenila že v prvem začetku in v poteku vojne. Oni, ki trdijo, da mi pogodbe, ki bi nam morala biti sveta, ne držimo, niso zadostno poučeni, kajti oni ne vedo, da ta pogodba v prvotni obliki ne obstoja več, in da mi zahtevamo le to, da se spravi v soglasje vse one premembe, katere je dobila v poteku vojne z ostalimi nespremenjenimi določbami, tako da bodeta zadovoljeni obe stranki in da bo ostala pogodba lahko v pravomoči. — Mi smo bolgarski vladi izrazili željo glede revizije pogodbe že meseca februarja in sicer pismeno, še prej pa smo to storili ustmeno. Žal, da Bolgarska s tem ni bila zadovoljna in ni hotela pričeti tozadnih pogajanj. Bolgarska ni hotela spoznati dejstva, da so se dogodljaji v poteku vojne pogodbe nehoti spremenili. Mi smo to prošnjo in željo še enkrat ponovili in smo navedli tudi natančno razloge, ki utemeljujejo to našo zahtevo. Upamo torej, da bo kraljevska bolgarska vlada te naše razloge prijateljsko sprejela in jih preštudirala, ter pripustila v tem vprašanju, ki stoji v zvezi s tako važnimi interesi obeh narodov in od katerega vprašanja je odvisen nadaljni obstoj zveze, pogajanja. Za obrambo našega stališča navedel sem že mnogo razlogov, navedel bi jih lahko še veliko, toda v ti zadevi se ne spuščam naprej, ker bi zašel lahko predač. Navesti hočem sa-

mo nekatere, ki so bolj markantne in utemeljujejo in utrjujejo naše stališče.

1. Naš teritorij se je vsed izgube jadranskega primorja občutno zmanjšal. Zato se je z ozirom na to, kar Bolgarija pridobi, na Balkanu občutno zmotilo ravnotežje, ki bi moralo obstajati v tem, da dve balkanski državi skupaj po svoji velikosti odgovarjata Bolgariji.

2. S tem, da smo izgubili direktno pot k Adriji, ki bi nam zagotovila gospodarsko neodvisnost, smo pretrpeli še hujšo izgubo. Zato smo prisiljeni zagotoviti si uvoz in izvoz preko Soluna, kar pa je mogoče le, če se nam pot Skoplje, ozir. Bitolj-Solun ne zapre in ostane Srbija v neposrednem dotiku z Grčijo. Srbija sicer stoji z Bolgarijo v prijateljskem razmerju, toda razmere se brez naše krivde lahko izpremenijo. Lahko bi se nas nekadašnje cernirale in prisililo sprejeti od drugih diktirane gospodarske pogoje.

3. Osvojeno ozemlje se etnografično ne more prav deliti, ker je Makedonija narodna zmes, meje se določijo pravično le, če odgovarjajo našim gospodarskim interesom, ne da bi bila Bolgarija oškodovana, kajti Makedonija je obljubljena od Srbov, Bolgarov, Grkov, Romunov, Turkov, Albancev in Judov. Če bi se Makedonija imela po etnografskem principu razdeliti, zakaj potem tudi ne Trakija, ki je po znatnem delu grška in turška? Sicer pa tudi Grčija dobi nekaj slovanskega ozemlja, popolnoma etnografsko se tu torej ne da nikjer deliti. Makedonski Slovani so se do ustanovitve eksarhata imenovali Starosrbi ali Slovani, po eksarhatu deloma Bolgari, deloma Srbi. Znanstveno je ugotovljeno, da stoji njihov jezik v sredi med srbskim in bolgarskim.

Zato smo kategorično prisiljeni zahtevati revizijo pogodbe. Kako zelo smo ohranili zvestobo do svojega zaveznika, dokazuje najbolj dejstvo, da se nam je tekom pogajanj o albanskem vprašanju ponudila od vlesil cela vardarska dolina s Solunom, če se jadranskemu primorju odrečemo; mi pa smo to odklonili, da ne oškodujemo Bolgarije. Tisti, ki revizijo zahtevajo, so prijatelji balkanske zveze, tisti pa, ki jo odklanjajo, se mi ne zdijo pošteni prijatelji zveze. Mi smo še danes lojalni pristaji te zveze in smo pripravljeni, kakor smo se za njene interese že žrtvovali, jo solidarno še nadalje ohraniti. Prosim, da bi se poslanci pri debati ozirali na to, da je naša dolžnost doprinesti k njeni utrditvi, kajti zveza je za vse balkanske države nujna potreba.

Debata o ekspoziciji Pašičevem.

V srbski narodni skupščini se je včeraj pričela debata o ekspoziciji ministrskega predsednika Pašiča.

Interpelant, vodja nacionalne stranke Ribarac, je ostro kritiziral bolgarskofilsko politiko srbskih radikalcev, ki je dovedla do sedanjega težkega konflikta. Predlagal je nezaupnico vladi ter obenem zahteval takojšnjo aneksijo osvojenega ozemlja.

Vodja socialistov Lapčević je izjavil v imenu vseh socialističnih organizacij na Balkanskem polotoku, da se socialisti potegujejo za mir s Turčijo in vsemi državami, da stremljijo po balkanski federaciji ter odločno obsojajo šovinistične proklamacije.

Drugi voditelj napredne stranke, Marinković je kar najbolj odločno pobijal politiko Avstro-Ogrske ter izjavil, da bo zadnja mislija Avstrije v Evropi, združenje vseh Srbov, na kar bodo dali avstro-ogrsko državno idejo kot zabljenno orodje v zgodovinski muzej. Prepričan je, da bolgarski narod in njegov modri kralj Ferdinand ne bosta dopustila, da bi prišlo do bratomorne vojne zaradi ozemlja, ki so Srbi osvojili. Če bi se pa ta upravičena pričakovanja ne izpolnila, tedaj bo Srbija v položaju pravičnega silobrana.

Voditelj mladoradikalcev Drašković je izjavil, da med Srbijo in Črno goro zdaj ne obstajajo nikakoršne državne meje več. Obžaloval je, da vlada ni prej informirala parlamenta o albanskem vprašanju, ko je že padla zadnja odločitev vevlasti. Zdej ne preostaja skupščini drugega, nego zadovoljiti se z izvršenim dejstvom. Glede razmerja do Bolgarske upa govornik, da se previdni bolgarski državljani ne bodo izrekli solidarnosti z bolgarskimi šovinisti. Končno je predlagal, naj se vzame ekspozicija ministrskega predsednika na znanje ter izreče upanje, da se ne bo pod nobenim pogojem opustilo stališče, ki je je zavzela vlada v mejnem vprašanju.

Ko je ministrski predsednik Pašič v imenu vlade soglasil z dnevnim redom, je bila seja do zvečer prekinjena.

Bolgarsko-srbski konflikt.

Kakor poročajo od avtoritativne bolgarske strani, je bolgarska vlada štirikrat oficijelno prosila srbsko vlado, naj objavi srbsko-bolgarsko pogodbo. Srbska vlada pa je to vedno odklonila.

Srbski in bolgarski ministrski predsednik se bosta sešla v Caribrodu, da dobita, če mogoče, temelj za sporazum. Upajo, da se bo v ugodnem trenutku odstranil del diferenc. Ostale sporne točke naj bi potem rešilo posebno razsodišče. Kakor poroča »Neue freie Presse«, upata obe vladi, v Belgradu in Sofiji, predvsem Pašič in Gešov, da bo grozeči konflikt mirno rešen. Oba ministrska predsednika stremita za tem, da se ohrani Balkanska zveza. V Srbiji in Bolgarski pa vlada veliko razburjenje, ki je povzročalo vojaške stranke v obeh deželah.

Sestanek Gešova in Pašiča bi se moral po prvotnih dispozicijah vršiti v Sofiji. Boje pa se baje, da bi ne prišlo pri prihodu srbskega ministrskega predsednika do demonstracij, ker je baje ekspozicija Pašičev povzročila veliko razburjenje v sofijski javnosti. Sestanka obeh ministrskih predsednikov se bo udeležil skoraj gotovo tudi bolgarski poslanik v Rimu, Risov. Bolgarska vlada pripravlja pa med tem motiviran odgovor na korake srbskega poslanika dr. Spalajkovića. Ta odgovor bo pa še le po sestanku obeh ministrskih predsednikov končno revidiran in izročen.

Poluradni »Mir« objavljala zanimivo izjavo o mogočem obsegu posredovanja Rusije v bolgarsko-srbskem konfliktu. »Mir« pravi, v spornem slučaju je tudi Rusija zelo angažirana. Rusko razsojevanje more Bolgarska sprejeti le pod pogojem, da ostane pogodba v svojem bistvu nedotaknjena. Izven pogodbe nima Rusija nobene pravice, vmešavati se v vprašanja, o katerih imamo samo mi pravico razsojati. Vsekakor se bo Rusija trudila, da ohrani mir. V tem oziru bo Rusijo podpirala tudi Evropa.

Bolgarsko - grški konflikt.

»Kölnische Zeitung« poroča: Berolinsko-bolgarsko poslanstvo je bilo obveščeno, da so začeli Grki obstreljevati železniško progo med Serešom in Dramo. Bolgarske čete so na to prekoračile reko Angisto, kjer pa so jih grške baterije nazaj potisnile. Bolgarske čete, po številu okoli 20.000 mož, ki so odšle izpred Catalde, so prišle do Nikrite. Pravijo, da nameravajo Bolgari napasti Nikrito in Čajasi, da morejo potem pomakniti čete proti Solunu. V Solunu pričakujejo prihod bolgarskega generala Ivanova, ki bo imel pogovor z grškim generalnim štabom. Bolgari so zasedli tudi malo vas Lahano.

Iz Aten poročajo: Ko so v vasi Pravi se nahajajoče bolgarske čete razpostavile po okoliških višinah topove, so napadle 27. t. m. neko grško stotnjo, ne da bi jih Grki izzvali. O rezultatu tega spopada se še ničesar ne ve.

Deputacija 15 članov od prebivalstva ob železnici Solun-Serco je prišla v Solun, kjer jo sprejme grški kralj. Deputacija izjavlja, da so Bolgari v zavzetih krajih preganili grške duhovnike in učitelje ter izvršujejo vsak dan grozne ekscese, tako, da mora prebivalstvo bežati v gorovje. Deputacija bo od grških oblasti zahtevala, naj se jih brani proti Bolgarom.

Ko je grška kavalarija odšla iz Sereša, so baje bolgarski uradniki vdrl v lokal grškega konzulata ter tam baje razbili opravilo. Tudi v stanovanjih grških častnikov, ki so odšli, so preiskovali. Ko so bolgarski vojniki prikorakali z vaje v Sereš z godbo na čelu, so korakali mimo stanovanja ujetega turškega generala Hassan Tanhisijsen paše, pri čemer je godba igrala turško himno.

Podaljšanje premirja.

Premirje med Turčijo in Bolgarsko do dne 13. junija je bilo oficijelno objavljeno.

Albanija.

Albanska korespondenca« poroča iz Skadra, da so lokalni uradi, ki jih je postavila mednarodna komisija, sprejeli albanski jezik kot uradni jezik. Poveljnik, podadmiral Burney, je pozval vsa malisorska plemena, naj pošljejo po deset delegatov v Skader. Namen tega poziva še ni znan. Na mnogih hišah so z dovoljenjem Bourneyevem razobesili balkanske zastave; na nekaterih hišah se vidijo tudi avstrijske, italijanske in angleške zastave. V okolici Skadra je prišlo do malih spopadov med Črnogorci in Malisori.

»Gazetta di Venezia« poroča 28. maja iz Skadra: Črnogorskega župana Pavla Vučinića, ki je bil zaradi svoje agitacije na povelje admi-

ralov aretiran, so na avstrijskem torpednem čolnu prepeljali v Pulj. Mednarodno poveljništvo je v preiskavi baje dognalo, da je Vučinić izdelal načrt, da naj bi Turki vdrl v kršćanski del mesta ter tam izvršili grozovitosti. Dva člana te zarote sta pobegnila, četrtega, Albanca Hotija, so prijeli. Malisori so zasedli trdnjavo Dečić. Tu z vso gotovostjo govore, da bo albanski prestol zasedel eden izmed sinov nemškega cesarja Viljema. Za notranjega ministra bo baje imenovan Guraguti, za naučnega pa Faik bej Konča. Dne 28. maja je 180 muzelmanskih rodbin odpotovalo v Carigrad.

»Südslavische Korrespondenz« poroča iz Carigrada, da je izročil Esad paša vse dokumente, ki se tičejo operacij zahodne armade, obleganja in predaje Skadra Črnogorcem uradno vojnomu ministrstvu. Dokumentom je priložil Esad paša daljša pojasnila za vojnega ministra in za velikega vezirja. Posebno se Esad paša zavaruje proti vsem obdolžitvam, ki so jih raztrosili njegovi politični nasprotniki o njegovem postopanju, o njegovih zvezah s Črno gorjo in z drugimi državami in dokazuje to z uradnimi dokumenti. To poročilo zaključuje Esad paša z zagotovilo, da ostane zvest vojak velikega gospoda in pričakuje nadaljnjih uradnih instrukcij v Tirani.

Vohunstvo avstrijskega generalnoštabnega polkovnika.

V nedeljo se je na Dunaju ustrelil polkovnik Alfred Redl, šef generalnega štaba 8. voja v Pragi. Ustrelil se je na »vljudno povabilo« treh odposlancev generalnega štaba, ker se je dognalo, da je bil ta visoki oficir — vohun v službi Rusije.

Ne da se popisati, kako uničujoč vtisk je to napravilo na vodilne kroge v državi, kajti v resnici pomeni ta slučaj pravo katastrofo, hujšo morda, kakor bi bila kaka izgubljena bitka.

V državi je vsega skupaj morda kakih sto ljudi, v katerih rokah je pravo vodstvo armade, od katerih je odvisna sreča in nesreča v vojni. In med temi je bil Alfred Redl in sicer eden najvažnejših, kajti bil je dolgo časa predstojnik vojnoministrskega oddelka, ki vodi vse poizvedbe o vojaških razmerah tujih držav in bil je eden tistih mož, ki so najnatančneje poznali vse skrivnosti in načrte naše armade.

Polkovnik Redl je bil tudi širši javnosti znan in sicer iz sodne dvorane. Pri vseh špijonažnih procesih, kar se jih je v zadnjih letih vršilo na Dunaju, je bil Redl zaslišan kot izvedenec in je imponiral s svojim znanjem in s svojo spretnostjo in izvedenostjo. Splošna sodba je bila, da spada Alfred Redl med prve vojaške glave. Temu primerno je tudi bila njegova karijera. S 30 leti je bil že generalnoštabni stotnik, s štiriinštiridesetimi generalnoštabni polkovnik — v par letih bi bil postal general in gotovo dosegel najvišje generalske časti, kar jih je sploh mogoče. Ta cvet armade, ta mož sijajne prihodnosti, ta steber države pa je bil izdajalec in vohun in je prodal vse načrte in priprave avstrijske armade Rusiji. Kaj bi se bilo zgodilo v slučaju vojne med Avstrijo in Rusijo, si je lahko misliti.

V nedeljo se je Alfred Redl ustrelil. V terek je bil pogreb — brez vojaškega spremstva. Aktivnemu oficirju se odreče vojaško spremstvo samo, če je storil velik zločin. Od pogreba ni bilo mogoče več skrivati, kaj je Redla pognalo v smrt, in tako se je končno uradoma priznalo, da je bil generalnoštabni polkovnik — vohun. »Militärische Rundschau« je lakonično povedala, da je Redl: 1. imel homoseksualne zveze, ki so ga spravile v denarne zadrege in 2. da je uradne rezervatne stvari prodajal agentom tuje države.

Že 14 let se je bavil Redl z izdajskim vohunstvom. Pravijo, da so ga v to zapeljale denarne težave. Že kot mlad poročnik se je spozabil in poveril nekaj denarja, namenjenega za oficirsko menažo. Pozneje se je pečal z moškimi. Ti so menda vedno velike vsote od njega zahtevali, zlasti neki ulanski podčastnik. Nedavno tega se je vtopil Redlov vojaški sluga; tudi s tem je Redl imel ljubezensko razmerje. Pa Redl je tudi sam živl čez svoje razmere, kajti ljubil je luksuz in ni nikdar gledal na denar. Tako je imel dva avtomobila in je sploh nastopal, kakor da ima milijonsko premoženje. Sodi se tudi, da je zapustil veliko denarja, kajti zaslužil je z vohunstvom ogromne vsote. Vrednost vojaških tajnosti, ki jih je prodal, je bila pač velikanska in so mu njegovo vohunstvo tudi po tem

plačali. Sodi se, da je porabil na leto čez stotisoč kron!

Vojaški krogi avstrijski so že dije časa s strahom in začudenjem opazovali, da je Rusija s primernimi vojaškimi odredbami sproti onemogočila različne avstrijske vojaške odredbe, da celo take, ki so bile sicer že sklenjene, pa še ne izvršene. Daje se je spoznalo, da pozna Rusija različne največje tajnosti avstrijske armade. Seveda je le jako malo oseb, ki vse to vedo in med temi je bil tudi Redl.

Kakor znano, je bil pred nekaj tedni aretiran nadporočnik Jandrić zaradi vohunstva. Ta je menda v preiskavi povedal, da sta mu ruska agenta, s katerima je bil v zvezi, svetovala, naj neke stvari poizve od polkovnika Redla, češ, da je tudi ta z njima v zvezi. Jandrićeva izpoved je vrgla sum na Redla.

Polkovniku Redlu je bila poslana v Prago brzojavka, podpisana z znanim ruskega agenta. Brzojavka je Redla poklicala, naj pride na Dunaj v hotel Klomser. Redl se je z lastnim avtomobilom pripeljal na Dunaj, kjer so ga pred hotelom pričakovali štirje generalnoštabni oficirji. Kaj so oficirji z njim govorili, je seveda tajnost. Redl se je potem pod nadzorstvom peljal v vojno ministrstvo in se potem vrnil v hotel. Oficirji, ki so bili pustili v Redlovi sobi nabit revolver, so ostali pred hotelom. Ob 4. zjutraj so zbudili Redlova sluga in mu naročili, naj gre pogledat, kako se gospodu polkovniku godi. Sluga jim je prinesel vest, da se je polkovnik ustrelil.

Med tem, ko se je Redl mudil v vojnem ministrstvu, so oficirji preiskali njegov avtomobil, pa so našli v njem samo revolver in nekaj zvezkov papirja. Med tem, ko se je polkovnik peljal iz Prage na Dunaj, so v njegovem stanovanju v Pragi izvršili hišno preiskavo in našli polno dokazov za njegovo krivdo.

Redl je bil eden največjih upani avstrijske armade, odklikovan je bil seveda že z visokimi redovi in več kot naravno je, da so vodilni krogi silno konsternirani, da je bil ta mož izdajalec in vohun. Da je bil homoseksualen, tega javnost neče prav verjeti, nego sodi, da je to le poskus, ga predstavljati za nenormalnega, kajti to je res hudo, da je ta steber države, ta znameniti vojaški močnik, ta zaslonba prestola in altarja, ta branitelj domovine, razkrinkan kot vohun in izdajalec.

Štajersko.

»Zlodjeve skale« v Žalcu. Naši marljivi podružnici C. M. D. sta priredili v nedeljo, dne 25. t. m. v Hodniov dvorani v Žalcu navedeno gledališko predstavo, ki je pod režiserstvom g. I. Prekorška prav dobro uspela. Njemu, kakor tudi p. t. sodelovalcem srčna hvala. — Ker je vstopilo v krog žalskih diletantov lepo število dobrih moči, je zanimanje za predstave prav veliko. Zato pa je vrlo naprej v oživilni obliki. Vaš trud bo poplačalo hvaležno občinstvo.

Iz Rogatca nam pišejo: Na zadnji Schulvereini slavnosti je prodajala gospodična — Berlisgova razglednice! Z vednostjo ali brez vednosti očeto? Tu sicer z narodnimi dolžnostmi nismo tako natančni, zato pa tudi sijajno napredujemo!

Iz Maribora. Pri Sv. Križu na Kozjaku se je vršil zadnjo nedeljo shod klerikalne stranke. Po poročilih klerikalnega časopisja je izjavil tam poslanec Roškar, da vstrajajo njegovi somišljeniki kot en mož na svojem dosedanem stališču glede svoje politike v deželnem zboru in da ne bodo poprej odnehali, dokler se ne izpolni »upravičene zahteve« Slovencev. K temu pripominjamo, da si klerikalni deželni poslanci glede svoje politike v Gradcu nikakor niso edini. Poročali smo že lani o razporih v klerikalnem deželnozbornem klubu, ne da bi se posrečilo klerikalnim listom ta poročila ovreči in ta razpor utajiti. V zadnjem času je pustil dež. posl. Meško brez besede ormoški okrajni zastop skleniti soglasno resolucijo proti klerikalni deželnozborni obstrukciji. Torej o popolni slogi v klerikalnem taboru ne more biti govora. Glede »upravičenih zahtev« pa smo že mnogokrat poudarili, da je to le fraza in izgovor za tistega, ki kaj pred volilci skriva ali pa ve kaj povedati. Ta sum je v danem slučaju toliko bolj upravičen, ker si klerikalni deželnozborni klub glede svojih zahtev za opustitev obstrukcije ni bil edin in dosleden ter še manj resen. Nemci očitajo celo klerikalcem, da jih imajo za norca. Taka politika, manjšine proti nemerno močnejši večini pa ne more roditi dobrih sadov. Poročilo klerikalnega časopisja o shodu pri Sv. Križu potrjuje znova, da je na kleri-

kalni deželnozborni politiki malo odkritosrčnega in odločnega. Zato je tudi za njo od dne do dne manj veseja po deželi in se že oglašajo proti njej z vso oostrostjo najuglednejši samoupravni zastopi.

Iz Maribora. Za drugo letošnje zasedanje porotnega sodišča so bili izzrebani sledeči gospodje kot glavni porotniki: Viljem Abt, trgovec, Alojzij Baizer, ključavničarski mojster, Jožef Baumeister, trg. potnik, Viljem Berdajs, trgovec, Franc Duschek, sladčičar, Karl Fritz, mesar, Valentin Gluschič, čevljar, Al. Käfer, hišni posestnik, A. Kossar, krojač, Franc Leinschitz, trgovec, Juri Lendler, hišni posetnik, vsi iz Maribora; Ferd. Mlinarič, gostilničar pri Sv. Trojici, Konrad Gollob, gost. v Zg. Senarski, Janez Schabeder, krčmar v Žikaricih, Alojz Dobaj, posestnik v Grušovcu, Franc Wratschko, pos. v Malečniku, Andrej Krematz, pos. v Placu, Rudolf Smonig, pek v Placu, Janez Likawetz, gost. v Rančah, Štefan Vaupotič, posestnik v Ciršaku, Janez Jauk, posestnik v Lembaču, Jakob Novak, lesni trgovec v St. Lovrencu, Alojz Jug, pos. v Rušah, Karl Lingel, pos. v Rušah, Luka Hleb, pos. v Smolniku, Oton Kartin, trgovec v Zg. Poljskavi, Jožef Jeglitsch, gostilničar v Slov. Bistrici; dr. I. Fermevc, odvetnik v Ptuj, Jože Murschetz, kamnosek, Alojz Muhitsch, trgovec, vsi iz Ptuja; Iv. Grahar, gost. v Hajdini, Gvidon Högenwarth, trgovec na Sp. Bregu, Ernst Kweder, trgovec v Ormožu, Jakob Igoič, pos. v Poličkem vrhu, Jakob Šotarič, pos. v Grabah in Janez Bauer, pos. v Marnbergu. Nadomestni porotniki so: Franc Marini, trgovec, Andrej Matzhöld, gostilničar, Martin Musek, hišni posestnik, Janez Nendl, gostilničar, Janez Pelikan, sladčičar, Ludvik Sabukoscheg, pleskar, Sebastian Scherer, trgovec, Franc Senekowitsch, zidarski mojster, Adolf Weigert, trgovec, vsi iz Maribora. — Imena so verna slika, kako je po navadi sestavljeno porotno sodišče v Mariboru, torej za okrožje, ki je po ogromni večini slovensko. V Trstu se je godilo isto — pa tamkajšnji politični vodje slovenskega naroda se brigajo za take »malenkosti«, ki so dr. Korošču španska vas.

Društvene novice. Iz Slovenjgradca. Ciril - Metodova podružnica priredi v nedeljo, dne 1. junija v dvorani »Narodnega doma« javno ljudsko predavanje. Govori tajnik M. Stibler iz Celja o jugoslovanskem vprašanju in Slovincih. Pridite! — Iz Celja. Pevsko društvo opozarja vse cenjene pevke in pevce, da polnoštevilno zahajajo k pevskim vajam: kdor ne prihaja redno, ne bo smel nasopiti pri Schwabovem koncertu. — Iz Celja. Delavsko podporno društvo priredi v nedeljo, dne 1. junija s svojim pevskim in tamburaškim zborom izlet h Krušču na Lavo. — Učiteljsko društvo za politični okraj Ljutomer ima v četrtek, dne 5. junija ob 10. dopoldne svoj izredni občni zbor v Radincih. — Iz Trbovelj. Prostovoljno gasilno društvo ima veliko Florijanovo veselico v nedeljo, dne 15. junija ob 3. popoldne pri Špancu. Čisti prebitek se porabi za nakup motorne brizgalne. — Iz Gradca. Izredni občni zbor »Domovine« se vrši v nedeljo, dne 1. junija v društvenih prostorih. Razpravljalo se bo o preselitvi društva. — Iz Gradca. »Domovina« priredi v nedeljo, dne 8. junija na vrtu gostilne Glander, Klosterwiesgasse 5, vrtno veselico. Graški Slovinci, pridite v mnogobrojnem številu! — Podravska podružnica S. P. D. priredi v nedeljo, dne 8. junija pri Novaku v Rušah gledališko večer z mnogovrstnim sporedom. — Knjižnica v St. Jurju ob J. ž. ima v soboto, dne 7. junija ob 7. zvečer občni zbor pri Nendlu.

Drobne novice. Iz Ptuja. Deželni odbor je imenoval suplenta Janeza Capelarija za pravega učitelja na deželni višji gimnaziji v Ptuj. — Iz Maribora. Zaprl o ključavničarskega pomočnika Franca Lorbja iz Selnice zaradi npravnostnega zločina na nekem osemletnem dekletu. — Iz Maribora. V predmestju Melje je poskušal neki uzmo- vič več vlomov. V gostilni »pri Zelenem travniku« je izpraznil godbeni avtomat in se preskrbel s cigarami in cigaretami, pri branjevcu Klanžu pa se mu vlom ni posrečil. — Iz Celja. Porotno sodišče je oprostilo 21-letno kmečko hčer Ano Skornik iz Dobrine, ki je svoje novorojeno dete po rojstvu zadušila, ker se je bala staršev, ki niso vedeli za njeno stanje. — Umrla je v graški deželni bolnišnici zasebnica gospa Marija Kalšek iz Konjic. — Dva konkurza. V konkurzu sta prišla Karl Priebeling, trgovec z železnino v Gradcu in Leopold Baumgartner, trgovec v Katalu pri Judenburgu. — Nevijto stočjo so imeli v terek

zvečer po Murski dolini na Zg. Štajerskem. — Zaprli so v Leitendorfu pri Ljubnem na Zg. Štajerskem delavca Antona Kaučeviča radi navedenega zločina, ki ga je izvršil na 11letnem dekletcu pri Sv. Lovrencu na Dr. p. — Iz Celja. Porotno sodišče je obsodilo 60letnega delavca Franca Pirša, doma v Podhrški na Kranjskem, zaradi tatvin mesa in klobas po Sav. dolini na 2 leti težke ječe. Pirš je bil zaradi tatvin že večkrat predkaznovan. — Iz Celja. Inženir Viljem Lindauer, ki je prišel v konkurz s 680.000 K pasiv in 180.000 K aktiv, je bil obsojen pri celjskem okrožnem sodišču na — 48 ur zapora. Se nemški listi, ki redko kdaj kaj kritizirajo pri naših nemških sodiščih, pravijo, da ta izvanredno mila sodba ni razveselila množevnih upnikov, ki niso dobili iz konkurza skoro ničesar. Staro židovsko pravilo, da se po konkurzu sedi vsak dan za deset tisočakov, torej ne drži več. Celjski Nemci, osobito Rakusch in Westen si bodeta Lindauerja ohranila v posebno hvaležnem spominu. — Iz Šoštanja. V zakristiji v Skalah pri Velenju je od 12. do 18. maja ukradel neznan uzmovč iz nabiralnika nad 70 K. — Umrl je v Mariboru vsled kapi lekarnar Tatarsky na Glavnem trgu.

Koroško.

Ravnateljstvo c. kr. državnih železnic v Beljaku. Nešteto krat smo že pisali o neznosnih razmerah, ki vladajo na koroških kolodvorih, posebno pa še v Celovcu in Beljaku. Redno se ponavljajo slučaj, da se Slovencev ne da voznih listkov, če jih zahtevajo v slovenskem jeziku, še več, zasramuje se jih in izroča javnemu zasramovanju. Če si pa drzne Slovenec, ki je tudi lastnik svoje zemlje, ki plača enako nemškega privandranca in vsiljivcu davke in ki ima torej tudi iste pravice, kaj ugovarjati in braniti svojo pošteno čast, se mu pripeti lahko, da se ga loti stražnik, ki bi moral stati v službi javne varnosti, ki pa stoji le v službi nemškonoacionalne bojne kliče, in ga odpelje kot zločinca na magistrat. To je škandal in naravnost podlo početje, katerega bi se morali sramovati dostojni Nemci sami. Pred kratkem se je pripetil podoben slučaj nekemu slovenskemu učitelju na kolodvoru v Beljaku. Aretirali ga sicer niso, ker ni bilo časa in je učitelj zahteval list končno v blaženi nemščini in se odpeljal v »Klagenfurt«. Zato je popolnoma na mestu, da ta gospod javno vpraša ravnateljstvo državnih železnic v Beljaku sledeče: 1. Ali je res mogoče v slovenskem delu Koroške, da c. kr. uradnik ne ve imena glavnega deželnega mesta v slovenskem jeziku. 2. Ali c. kr. uradnik iz mrznje do slovenskega jezika slovenskega imena noče slišati in razumeti.

Ponesrečen železničar. Na celovškem kolodvoru je padel pod neko lokomotivo, ki je premikala vozove, premenjevalec tirov, 41letni Wenischmiller. Stroj mu je odtrgal levo nogo. Smrtno ranjenega so odpeljali v bolnišnico. Mož je oženjen in ima 5 nepreskrbljenih otrok.

Ljubosumen ženin. V gostilni Raimund v Beljaku je napadel snoči okoli 11. brivski pomočnik Rudolf Vakanjec, doma iz Monostora na Ogrskem, gostilničarko vdovo Janach, s katero se je mislil poročiti. Prepri in pretep je povzročila ljubosumnost. Ko so gosti zaslišali iz kuhinje klice na pomoč so šli v kuhinjo in videli kako je Vakanjec svojo nevesto davil. Iztrgali so ga od nje in ga peljali v gostilno. V gostilni je potegnil Vakanjec samokres in je petkrat ustrelil. En strel je zadel pekovskega pomočnika Josipa Gašperja v ramo, drugi strel je prestrelil strojniku južne železnice Antonu Heidmanu ovrtnik na sukni in ga malo oprasnili, ostali trije strelji pa niso zadeli. Končno so gosti nasilneža ukrotili in ga izročili policiji, ranjenega Josipa Gašperja pa so odpeljali v bolnišnico.

Primorsko.

Deželnozborske volitve v Gorici. Volilni imeniki so na razpolago še do 8. junija in sicer na glavarstvu, ker je politična oblast kakor smo že poročali, odzela magistratu vodstvo volitev. Po mestu se je pričelo živahno volilno gibanje. Lahi zopet love na vse mogoče načine volilce, njihova sredstva poznajo Slovenci in jim ne bodo šli na lim. Pač pa bodo pokazali, da je Slovencev v tej skupini (Gorica voli v splošni kuriji s Furlanijo) toliko, da bodo postali odločilen faktor pri eventualni ožji volitvi. Slovenci pobrigajte se za svoje pravice sebi in narodu v prid!

Občinske volitve v Trstu. — Blamaža tržaških Nemcev. Famosen sklep voditeljev tržaških Nemcev, da se pridružijo tesno laški liberalni stranki in da gredo roko v roki z laškimi iredentisti proti Slovincem in proti socialnim demokratom, je napravil različne vtiske. Severnim Nemcem lažejo tržaški Nemci, da so storiili ta sklep zato, da pokažejo sovraštvo napram Slovincem, katere smatrajo vse od kraja za veleizdajalce in da postavijo z Lahi skupno močen jez proti prodiranju Slovanov ob Adriji, kar naj bi bilo v zvezi z taktiko vlade, ki isto zasleduje. Toda vsaka laž ima kratke noge in tudi v tem slučaju so uvideli treznejši Nemci, da so grdo nalogani in da tiči pod plaščem onih visoko patrijotičnih fraz neka druga kupčija, ki jo je skoval žid na Goldonijskem trguznemškem Mihelnem. Nemci v Trstu so začeli opozorjeni od splošne javnosti natančneje presojati ta sklep svojih voditeljev in velika večina Nemcev je prišla do spoznanja, da je to ne le velikanska neumnost, marveč naravnost pogubonosno za Nemce. Velika večina Nemcev je izjavila, da se ne bo držala tega sklepa svojih voditeljev, ki naj sami capljajo za haljo laškega žida, kamorista in iredentista. Naravnost strahovito pa je zadel te brihtne Nemce v Trstu sklep Nemcev v Pulju. Puljski Nemci so namreč sklenili pri zadnji deželnozborski volitvi, da bodo glasovali za socialnega demokrata proti laškemu kamorističnemu kandidatu. In Nemcev v Pulju je sorazmerno precej več, kot v Trstu in igrajo drugo vlogo. In to so puljski Nemci tudi napravili. In to svojo taktiko so puljski Nemci vse drugače utemeljili kot tržaški velepatrijoti in slovanožrci. Puljski Nemci so rekli: V obraz bi se bili s pestjo, če bi volili kandidata stranke, ki nas je privela v gospodarsko pogubo. Zagodenim v tuje elemente nam danes ne gre za obrambo nacionalne lasti, temveč le zato, da hladnokrvno presojamo, kateri od obeh kandidatov nam nudi več, nam je le do urejenih gospodarskih razmer. Tako puljski Nemci. Tržaški Nemci pa drve v svojem slepem sovraštvu do Slovincem kot obsedeni in ne meneč se za gospodarske interese v naročje Lahom in rešujejo pri tem ti velepatrijotje državno idejo s tem, da glasujejo za kandidate Avstriji sovražne iredentske kamore.

Samomor Kranjca v Gorici. Predsnočjem okoli 6. zvečer se je ustrelil v Gorici v svojem stanovanju krojaški vajenec, 19letni Pavel Budna iz Novega mesta. Kot vzrok samomora se navaja ljubezen. Podrobnosti še niso dognane.

Stavka pristaniških delavcev v Trstu. V Trstu stavka sedaj v celnem okoli 4000 pristaniških delavcev. Snoči se je vršilo zopet zborovanje zveze delodajalcev, ki se trudi to pogubonosno razmerje urediti. Na zborovanju, kateremu je predsedoval Cosulich je stavil zastopnik Lloyda predlog, da bi »Dalmacija« izlagala svoje parnike s fakini Lloydove družbe. Toda glede tega pogoja se zborovalci niso mogli sporazumeti. »Dalmacija« bo izločila parnike s 60 slovenskimi delavci. Lloyd pa si bo pomagal z delavci drugih ladij. Stavkujoči ne odnehajo od svojih zahtev in to razmerje, ki postaja vedno bolj napeto, postaja tudi vedno bolj nevarno in pogubonosno za vse parobrodne družbe, ki trpe veliko škodo, škodo pa trpi tudi splošen promet in trgovina.

Laški barbari napadli slovenske otroke in ženske. Kako daleč so prišli Lahi v svojem sovraštvu napram svojim sosedom Slovincem in kako nizki in podli so ti ljudje v svojem sovraštvu, kaže dogodek, ki se je pripetil minulo soboto v Trstu. Slovenski otroci nekaterih okoliških šol so priredili izlet v Postojno. To menda ni nikaka politična provokacija. Vendar so Lahi porabili to priliko, da ohladi svojo jezo in sovraštvo do Slovincem. Ko je šlo iz južnega kolodvora po Miramarski cesti proti Barkovljam kakih 150 otrok v spremstvu nekaj žensk pod vodstvom enega učitelja in barkovljanskega župnika mons. Kjudra, je napadla te mirne otročice nenadoma iz zasede druhal je spremilja psovaje, zmerja razsajaje in barab. Začeli so ti najeti zlodejci mirno slovensko družbo psovati, pljuvali so nanjo, vpili in ji grozili s palicami. Otroci in ženske so se silno prestrašili in težko je bilo jih obdržati v redu in skupaj. Ta druhal je spremlja psovaje, zmerja in grozeče slovenske otroke in ženske celih 20 minut in je samo čakala prilike, da udari po otrocih in ženskah. Da bi to početje označili tako, kot zasluži, skoro nimamo besed. Podlost je to najnižje vrste in obenem strahopetnost, kajti če že hočejo biti Lahi nasilni, naj se obrnejo na drugo addresso, kjer bodo dobili

morda drugačen odgovor, pri miru pa naj puste otroke in ženske. Če bo tako postopanje za Lahi imelo dobre posledice, dvomimo. Vsak Slovenec se mora zgražati nad takim početjem in v vsakem Slovincu se pojavi vzpričo takega početja nehoti sovražstvo napram tako nizkemu sovražniku in mu ojači narodno zavestnost in odpor proti takim barabskim sosedom.

Dnevne vesti.

+ Revolta kaznjencev S. L. S. Včerajšnji »Slovenec« je priobčil pikro notico o kranjskem deželnem glavarju, načelniku S. L. S. in odvetniku v Ljubljani. Vse, kar je prav, a mi obsojamo nevhvaležnost, tudi če se zagreši nasproti najzagrizenejšemu nasprotniku našemu. Pred malo dnevi se je »Slovenec« čudovito globoko klanjal gospodu Povšetju, češ, da se je vzornemu in nad vse zaslužnemu gospodu posrečilo izposlovati znižane vozne cene za katoliški shod, ki preti Ljubljani v letošnjem poletju. Kako vse drugače prinaša isti list porogljivo vest o 50letnici moža, ki ima gotovo prav lepe zaslužke zase in za svoje ožje spremstvo! Sedaj, ko vsa znamenja kažejo, da se bližajo žalostni časi za mogočnega vojvodo kranjskih tercijalk, v teh mučnih dnevih, ko niti vladnih 3000 K ne more potolažiti užaloščene rodbine, baš »ob 50letnici« pravnega zastopnika »Ljudske posojilnice«, ga neusmiljeno zasmehujejo njegovi prijatelji v predalhi »Slovenca«. Pravijo, da bi bilo čisto odveč, naštevati ogromnih zaslug tega moža za politički preporod prodane kranjske dežele. Očitajo mu, da je poseglo delo njegovih rok do kože »zadnjega učitelja« trpina v naši domovini. In slednjič mužajljeni antišambristi kličejo v spomin ona demokratična čustva, o katerih se je toliko slišalo pred iznajdbo »deželnih« avtomobilov! Naravnost perfidna pa je hinavska molitvica, s kojo konča ominozna notica in ki se glasi nekako takole: »Bog ohrani ljudskega delavca dr. Šusteršiča še dolgo let pri delu za blagor delničarjev dolenskih železnic in boljšo bodočnost ljubljanskega mesta. Amen.«

+ Značilno... Na notico, izšlo pod tem naslovom v »Slovencu« z dne 27. t. m. o »D. I. v L.« smo dobili iz dobro poučeni strani sledeče pojasnilo: Kolikor je nam znano, je bil poset hrvaških inženirjev pri »Društvu inženirjev v Ljubljani« popolnoma familijarnega značaja in nikak kongres. »D. I. v L.« ni oficijelno in direktno nikogar vabilo na komers in banket, čutilo pa je dolžnost, da — ker se je bil udeležil tudi zagrebški župan o priliki poseta naših inženirjev v Zagrebu in oficijelno po hrvaških damah prirejane jim »čajanke« — intimira tudi naše županstvo o prihodu »Hrvaškega društva inženirjev« v Ljubljano. Tudi g. dr. Ilesič je prišel samo po izvanrednih ozkih stikih, ki jih on goji z »D. I. v L.« in gosti, ki so se to pot mudili v Ljubljani, na komers v »Tivoliju« in na banket v »Unionu«. V odboru »D. I. v L.« sede tudi pripadniki S. L. S. in ako »Slovenec« sumniči društvo, pa da sum tudi na te gospode. To je resnica — nam pa bi se prav nič čudno ne zdelo, ako bi »D. I. v L.« tudi pri kakem kongresu prezrlo deželni odbor, ker je vobče znano, da je deželni glavar principiilni nasprotnik inženirjev. Na svoje soareje povabi šeta tajništva, knjigovodstva in še celo g. dr. Tomažiča, med tem, ko na šefa deželnega gradbenega urada dosledno pozabi. Znano je tudi, da se izvrše vsa imenovanja v deželni gradbeni službi preko njega, kar gotovo ni niti njemu, niti slovenskemu inženirstvu v čast in korist. Edino tako je tudi mogoče, da sedi sedaj v deželnem gradbenem uradu 11 čeških in že samo 10 slovenskih inženirjev. Po naših informacijah ravno sedaj dela več sto tehnikov svoje poslednje izpite in ko bi deželni odbor smatral svojih inženirjev samo za hlapce, bi bil za to lahko doznal in se temu primerno tudi ravnal. Znano nam je tudi, da je med temi celo neki pripadnik S. L. S., ki uživa deželno podporo in da ima tudi en pripadnik S. L. S. že vse izpite, ki je bil tudi deželni stipendist in je sedaj pri voljkih, pa se ne peha za deželno službo. Naši inženirji so le preskrbni in preveč molče, sicer bi izvedela javnost za stvari, ki so še bolj »značilne« kakor »Slovenčeva« notica!

+ Šola na Grmu. Prijeli smo sledeči »popravek«: Slavno uredništvo »Slovenskega Naroda« v Ljubljani. Sklicujoč se na § 19. tisk. zakona z dne 17. decembra 1892 drž. zak. št. 6 ex 1863, se zahteva z ozirom na članek, objavljen od gosp. dr. Karla Trillerja pod naslovom: »Naše deželno gospodarstvo« v 83. številki Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni uradni popravek: 1. Ni

res, da bi bila grmska šola priznana relativno ena najdražja kmetijska šola v celi Avstriji, res pa je, da je šola — kakor je dognalo ravnateljstvo na podlagi poizvedb, izvršenih v zadnjem času po raznih kronovinah — relativno ena najcenejših v celi Avstriji. 2. Ni res, da bi se dalo z denarjem, ki ga dežela doplačuje vsako leto za to vzgojevalnico grajskih oskrbnikov doseči potom ambulantnega kmetijskega pouka vse drugačne kvalitativne, posebno pa kvantitativne uspehe, res pa je, da šola ni vzgojevalnica grajskih oskrbnikov in da se s sedanjim programom, kolikor se sploh le da pospešuje vzgojo mlad. za domači kmetijski poklic in deluje šola v tem pogledu ravno tako, kakor vse druge enake šole v Avstriji. Ravnateljstvo kranjske kmetijske šole na Grmu, dne 28. maja 1913. — Ravnatelj Rohrmann.

Pripomba uredništva: Ta »popravek«, o katerem pač tudi deželni juristi ne bodo upali trditi, da odgovarja zakonitim predpisom, smo sprejeli zgolj kot kuriozum. Ravnatelj deželne šole polemizira ob roki § 19. tisk. zak. z deželnim odborikom, ker se je le — ta drznil izreči svojo sodbo in kritiko o ustroju te šole in o visokosti stroškov zanjo! Kranjska špecialiteta prve vrste. — O zahtevah najprimitivnejšega takta na grmski šoli očitno ni pouka. Sicer bi bil gospod ravnatelj predložil deželnemu poslancu in odborniku dr. Trillerju pojasnila in dokaze, da in v koliko prejšnje, precej vsestranske pritožbe glede te šole baje niso več utemeljene in kakor poznamo lojalnost g. dr. Trillerja, bi se prav nič ne bi upiral priznanju onega, o čemur bi se bil prepričal. Da pa iz praznih fraz »res je« in »ni res« obstoječa, nepoklicana in v danem slučaju malo okusna samohvala ravnateljstva ne more nadomestiti dokazov, to leži na dlani roke. Več o stvari bomo slišali bržčas v prihodnjem zasedanju deželnega zbora.

+ Nauki o sv. zakramentih. Duhovni gospodje v dolenski metropoli izdajajo list, ki se imenuje »Dolenjske Novice«. Ne odlikuje se ravno po izvanredni spodobnosti, a v eni stvari so si neoznejeni maziljeni gospodje dosledni, da namreč vlačijo v blato zakonski stan. V zadnji, 10. številki z dne 25. t. m. prinašajo sledeče »Kratkočasnice«:

V šoli. 1. Katehet: »Kateri zakrament je postavil Jezus Kristus za odpuščanje grehov?«

Učenec: »Sv. zakon.«

2. Katehet: »Kdaj in s katerimi besedami je postavil Bog zakrament sv. zakona?«

Učenec: »Bog je postavil zakrament sv. zakona že v raju z besedami: Sovraštvu bom postavil med teboj in ženo.«

3. Katehet: »Ai se sme zakrament sv. zakona večkrat prejeti?«

Učenec: »Zakrament sv. zakona se sme večkrat prejeti; vendar pa je dobro in koristno, da se ga le enkrat prejme in sicer na smrtni postelji.«

Ti dovtipi so sami ob sebi dokaj neokusni. Iz peresa duhovnika, ki je plačan za to, da spoštuje »verske svetinje«, so take šale naravnost nesramne svinjarije. Vsaj v toliko naj bi brzdali umazano svojo pohotnost, da ne bi vlačili po kratkočasnicah imena, o katerem velevala zapoved, da naj se po nemarnem ne imenuje. Sicer pa moramo priznati, da v eni točki pritrjujemo: Naj se odpravi zakrament sv. zakona, ki je itak duhovni gospodje le v posmeh, in naj se nadomesti čisto enostavno s civilnim zakonom.

+ Promocija. Jutri, v soboto, bo na graškem vseučilišču promoviral za doktorja vsega zdravilstva gosp. Franc Steinfelder, starejšina akad. društva »Triglav«. — Čestitamo!

— Kaj bo s slovenskim gledališčem v Ljubljani? Da se dožene to sedaj pereče vprašanje, je »Dramatično društvo« za jutri v soboto 31. maja ob 8. uri zvečer v mestno posvetovalnico na magistratu sklicalo svoj izredni občni zbor, na katerega nujno vabi vse družbenike in prijatelje gledališča — odbor.

— Za slovensko umetnost. 1. julija t. l. se vrši neprektno žrebanje umetniške loterije. Loterijski odbor ima na razpolago še nekaj tisoč srečk. Naj bi Slovenci in Slovenke pokazali vsaj v zadnjem hipu, da imajo zmisel za slovensko domačo umetnost ter naj bi pokupili še ostale srečke. — Rodoljubi in rodoljubkinje, zrvajte vsak še po 1 krono za našo umetnost.

— »Rop pred enim letom«. Na notico pod tem naslovom smo naprošenj zabiležiti, da Alojz. Skušek ni ne v sorodu, ne sploh v kaki zvezi z rodbinami Skušek v Ljubljani.

O, te cerkvene pevke! Ko je bila včeraj jutraj v farni — franciškanški cerkvi na Viču končana maša, je pred cerkvijo napadla korna pevka Franciška Markičeva svojo sovrs-

nico Heleno Vrhunčevu ter jo prav »po notah zdelala«. Škandalčku je bilo povod neko ljubavno pismo. Po-božne ženske, ki v viški cerkvi petje zelo rade poslušajo, nimajo nič proti zmerjanju, kritikujejo le, ker se je to zgodilo ravno pred cerkvijo, češ, saj je kak drug prostor zato bolj pripraven. Farani pravijo, da ima pater Ferdinand s svojimi pevkami in godbo precejšnjo smolo. Glinčani o tem »škandalčku« veliko govore, vedo pa neki tudi o drugih »škandalih«.

Umrl je v Begunjah pri Lescah v starosti 58 let gospod Rikard Schrey, c. kr. višji poštar in posestnik. Pokojnik je bil vedno zvest pristaž napredne stranke. Bodi mu prijazen spomin.

Umor. Iz Novega mesta javljajo: Stari Ovniček iz Malega Slatnika je danes dopoldne ubil svojo ženo. Po storjenem zločinu se je sam ovadil sodišču.

Osebnosti. Za sodnega slugo v Kostanjevici je imenovan Jakob Torkar. Znani nemškonoacionalni sodni sluga v Kočevju Andrej Posch je bil baje nenadoma umirovljen, ker je pet dni skupaj popival, tako da ga ni bilo nič k sodniji.

Koristen bojkot. Kaplan v Zuzemberku je oznanil raz prižnico, da nihče ne bo smel biti nobenemu birmancu boter, kdor se ne bo izkazal, da je opravil velikonočno spoved in obhajilo. Eden izmed faranov je obljubil petim dečkom, njegova žena ravno toliko deklicam, in tudi njegovi otroci različnim otrokom, da jim pojejo vezat birmo. Ker pa ti botrčki nimajo izkazila, da so opravili o velikonoči spoved in obhajilo, so morali svojim birmancem odpovedati in so si prihranili na ta način več nego — 300 K. Bojkot je torej naprednjakom zelo koristen, nasproti pa bodo klerikalci občutno zadeti, če bodo morali biti vsem otrokom botrčki in botrce. Že letos se to tako pozna, da ni dobili vsem birmancem in birmankam botrov in botrc. Župnik je poročal to knezoškofijskemu uradu, ki je baje ukazal, da naj bosta vsakokratni kaplan in ena pobožna ženska boter in botrci vsem tistim, ki ne morejo dobiti botrov, — toda vsak tak birmanec mora plačati 5 K v župnišču za to, da mu je župnišče preskrbelo botra, ozir. botro. Tako se govori splošno, toda mi tega kar verjeti ne moremo, ker bi bila to velikanska umazanost in grda korupcija. Ne glede na to, da birmanec starše itak mnogo stane, saj ga je treba na novo opraviti od nog do glave, je tako postopanje tudi po krščanskem nauku nedopustno. Botri se jemljejo namreč za to, da skrbijo za duševni in tudi telesni blagor birmancev, če ti nimajo več staršev ali pa če starši ne morejo ali nočejo skrbeti. Kako bo pa skrbel tak kaplan, pozneje župnik ali še kaj več, za duševni in telesni blagor svojih birmancev, katerih bo imel po različnih, krajevno zelo oddaljenih farah, recimo — kakih 300?

Lov krajevne občine Bloke se bode dne 19. junija t. l. ob 3. popoldne v občinski pisarni v Ložu potom javne dražbe v zakup oddal. Iz Pittsburgha Pa. v Ameriki se nam piše: V naših krajih se do velike vojske s Turčijo ni nihče zmenil za Balkance. Ti so bili v Ameriki takorekoč nepoznani narodi. Toda od vojske sem se je to popolnoma spremenilo. Tudi Amerika občuduje Balkance in zanimanje zanje je zelo veliko in iskreno. To se je tu v Pittsburghu pokazalo dne 16. maja na posebno slovesen način. Ta dan je bila namreč tukaj velika manifestacija za Balkance. Slavnost je otvoril z navdušenim govorom župan Williman, na kar so Balkance pozdravljali in častili tudi drugi odlični zastopniki mesta. Zahvalili so se grški generalni konzul Mihael I. Pup in pa srbski in črnogorski konzul. Sodelovalci pri ti veliki manifestaciji so bili v slovenskih narodnih nošah. Zvečer je bil velik koncert; sviral je ruski orkester. Udeležba je bila množična in so bile zastopane razne narodnosti. Tudi Slovencev je bilo precej in gotovo bi jih bilo še več, če bi bili amerikanski slovenski listi kaj poročali o tej prireditvi. Čisti dobiček je namenjen za balkanski Rdeči križ. Narodne pozdrave rojakom v stari domovini.

Kinematograf »Ideal«. Danes v petek, dne 30. maja: Specialni večer. Danes otvoritev vrta. Igralo se bo že ob 7. zvečer na prostem. 1. Po Škotskem. (Potovalni film.) 2. Požarna bramba iz Kozje vasi. (Komično.) 3. Kaj se zgodi z našimi stariimi delavci? (Drama.) 4. Dvoboj med kozlički. (Humoristično.) 5. Eclairski teden. (Najnovejši, sport, moda itd. Izhaja vsaki petek.) 6. Luka postrežnik. (Velekomično.) 7. Njegova najtežavnejša vloga. (Senzacijska drama Nordiskfilm Co. z Waldemar Psylandrom v glavni vlogi.) 8. Tontolini

Amerikanec. Jutri v soboto: Padec Skadra. (Najboljši vseh do sedaj pokazanih vojni filmov.)

Razmere pri zagorskemu rudniku so zahtevale samomor. Včeraj okoli 11. ure dopoldan je skočil Ant. Marn, strojevodja pri rudniku, pri nekdanjemu brodu v Savo; dobili so ga šele okoli 10. ure zvečer en kilometer nižje. Govorica se širi, da ga je gnala v smrt le skrb, kako se bode revež preživel, ker mu je ravnatelj Pauer zagrozil, da ga pošlje v pokoj. Pred leti je zahteval vlekakapitalistični moloh njegovega sina, katerega je raztrgal stroj v jami, in sedaj še očeta. Očkar je za ravnatelja tukajšnjega rudnika Pauer, je to že drugi samomor; koliko ima pa mož še drugih črnih dejanj na svoji vesti. Posvetili bomo v te razmere z bengalično lučjo, ker dolžnost naša je to, da se ne bode tako šikaniralo slovensko delavstvo. Tudi rudniška oblast naj posveti malo več pažnje delavstvu. — Kar je starejših delavcev, hoče ravnatelj vse polagoma vpokojiti, kljub temu, da opravljajo še svoj posel zvesto in pošteno. Pokojina je pri tukajnjem rudniku tako picla, da absolutno ne more ubogi delavec živeti, ker po preteku 22., ali 40. let dobi borih 24 K mesečno. Plačati pa morajo starejši delavci mesečno od svojega zaslužka po 7%. — Torej ni čuda, da je gnala Marna ta skrb, kako, da bode sebe, ženo in ostale otroke priživel, in poleg tega še šikaniranje v smrt. — Rajniki zapuščajo vdovo in petero otrok. Star je bil čez 50 let. Lahka naj ti bode domača zemlja!

Cirkus Schmidt v Latermanovem drevoredu, Ljubljani, do dobro znano podjetje, je imel včeraj otvoritveno predstavo. Nabralo se je polno občinstva in že skoro ob 8. uri so bili vsi sedeži in stojišča oddani. Znano je, kake uspehe je dosegel ta cirkus v drugih večjih mestih, znano, da se je priljubil povodom zadnjega gostovanja tudi Ljubljaničanom. Od zadnjega gostovanja pa je podjetje, kakor nam je pokazala včerajšnja predstava, zopet napredovalo, bodisi v izbranih dovršenih točkah, bodisi glede moči. Spored je zelo obširen, predstava traja skoro 3 ure z enim odmorom. Izmed sporeda omenjamo za danes, v obče so bili vsi igralci dobri — posebno elegantno konjsko dresuro najnovejšega sistema gospe ravnateljice in gospoda ravnatelja Schmidta, ljubko jahalko visoke šole Klariso p. l. Ottovo in žokejskega jahalca Albertija. Veliko pozornost sta vzbudila ostrostrleca bureki kapitan Slema in Miss Alice. Dobri so bili klovnji, ugajala je telovadba, poseben aplavz pa je žel kralj opic princ Peter kot kavalir, kolezar itd. Obisk je izplačljiv.

Pes popadel je včeraj popoldne g. Javornikovo, katero pa ni poškodoval, pač pa ji je raztrgal obleko in se je tudi zelo prestrašila.

Najdene stvari: 1 ženska ročna torbica z vsebino, 1 bankovec za 10 kron, 1 črna denarnica z vsebino, 1 športna verižica, 1 srebrna ženska ura, 2 verižici in obeski. — Izgubljene stvari: 1 zlata ženska ura z 1 pokrovom in črko B in 1 zlata moška verižica 40 cm dolga z enim ključem, 1 bankovec za 10 K, 1 denarnica z vsebino, 1 zastavljen list mestne zastavljajnice in znamke postreščkov, 1 ključ, 1 srebrna žepna ura z verižico, 1 rjava denarnica z vsebino, 1 bankovec za 20 K, in 1 za 10 K, ter 1 listek tvrde Hammann za perilo, 1 rjava denarnica z 1 10 bankovcem in anglešč. obliš, 1 mali prstan, z 1 rubinom in 2 diamanti, 1 srebrna ura z pozlacenim obročom s srebrno verižico in 2 prstana, 1 denarnica z 1 bankovcem za 10 K in drobščem in znamke, 1 kuverta z 1 stokronskim bankovcem in 1 bankovec za 20 K, 1 športna verižica, tula srebrna, z okroglim obeskom, 1 zlati medaljon s slikami, 1 podolgasta broša z 1 rdečim kamnom v sredi, 1 zlat prstan z belim kamnom, 1 ročna torbica z vsebino; denarnica, žepni robc in 1 ključ, 1 ženska ura s športno verižico, 1 zlata zapestnica z 1 zlatim obeskom, podoben 10kronskemu zlatu, 2 srebrni zapestnici, ena broša in za 10 K bankovec.

Priloga. Današnji list ima za p. n. ljubljanske naročnike letak o novoustanovljeni pralnici in likarnici L. Cilenšek, Sv. Petra cesta št. 29.

Društvena naznanila.

V prid »Društvu za zgradbo Sokolskega doma Sokolu L.« se vrši jutri, v soboto, dne 31. maja, ob ugodnem vremenu na vrtu gostilne br. Počivalnika, Sv. Petra cesta št. 83, vrtni koncert, pri katerem svira društveni salonski orkester. Priridev ima namen, zbrati zopet nekaj prispevkov k zgradbi lastnega »Sokolskega doma« in je zato tudi dolžnost bratov, da posetijo priridev, y. kar

največjem številu. Začetek ob pol 9. zvečer; vstopnina 30 vinarjev.

»Sokol II.« priredi letos svojo javno telovadbo v nedeljo, dne 13. julija. Društvo je lepo napredovalo in bo pokazalo, kaj zna. Prijatelji in bratska društva se opozarjajo, da si rezervirajo dan 13. julija za »Sokola II.«

Občni zbor N. S. Z. se vrši v nedeljo, dne 1. junija ob pol 10. uri dopoldne v restavraciji Narodnega doma. Prosimo vse tiste, ki se zanimajo za to narodno strokovno organizacijo, kakor tudi vse člane N. S. Z., da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

Odbornike S. L. S. prosimo, da se udeležijo v nedeljo ob 9. uri dopoldne pred občnim zborom kratke odborne seje. Navzočnost vseh odbornikov je nujno potrebna.

Društvo slovenskih trgovskih sotrudnikov v Ljubljani priredi, kakor smo že poročali, izlet na Sv. Katarino, in sicer dne 1. junija. Odhod z vlakom ob 6. uri 45 minut zjutraj z južnega kolodvora do Medvode. Za obilno udeležbo članov in prijateljev društva prosimo — odhiti.

Sokolski odsek v Vel. Laščah priredi z matičnim sokolskim društvom v Ribnici in odsekom v Sodražici v nedeljo, dne 1. junija pešizlet in javno telovadbo v Turjaku. — P. n. občinstvo prosimo, da se izleta udeležijo v mnogobrojem številu. Za dobro postrežbo bo skrbela gostilna br. Kožarja pri »Prajertju«. Na zdar!

Akademsko društvo slov. agronomov »Kras« na Dunaju priredi dne 5. rožnika t. l. ob 8. uri zvečer v gostilni Zum Kleblatt, Mitterberggasse, ogal Schulgasse, svoj prvi redni občni zbor z običajnim sporedom.

Rnjževnost.

— »Slovenski Pravnik« ima v številki 5. naslednjo vsebino: 1. Dr. Fran Mohorič: Mnozozastopništvo v kazenskem postopanju. 2. Iz pravosodne prakse. A. Civilno pravo. a) Članstvo »Glavne posojilnice v Ljubljani«. b) Kadar izreče konkurzno sodišče pravokretno, da ne izda namestitilnih pisem funkcionarjem, izvoljenim pri splošnem likvidacijskem naroku, ostaneta dosedanja skladni upravitelj in njegov namestnik končno na tem mestu. c) Volilo, ki ga je plačati po določili v oporoki iz skupila posebej označenih stvari, je plačljivo, kadar se more stvar prodati brez škode za dediča. B. Kazensko pravo. a) Nagla in neprevidna vožnja z avtomobilom se kaznuje po §-u 431. k. z., ne po §-u 432. k. z., če ga vodi oseba, ki ni v službi avtomobilnega lastnika. b) Dokaz verjetnosti v objektivnem in subjektivnem oziru (§ 490. odst. 2 k. z.). 3. Izpred upravnega sodišča. a) Kdor ima samostojnega pridobitka, ne more biti izvoljen v občinski zastop. b) Pri stavbnih komisijah morajo stavbni in zdravniški zvezenci podati svoja mnenja v navzočnosti strank. Pomanjkljivo je stavbno dovoljenje, izdano brez stavbnega načrta. 4. Rnjževna poročila. 5. Razne vesti.

Razgled po slovanskem svetu.

— **Krščeni turški ujetniki.** V Trnovem na Bolgarskem se nahaja mnogo turških ujetnikov. 14 izmed teh se je nedavno tega zglasilo pri bolgarski upravi, da so mohamedanski Bolgari, takozvani Pomaki iz mesta Kirdžali v Trakiji in da žele prestopiti v krščansko vero, češ, da so jim sporočili od doma, da so v rodnem mestu postali vsi njihovi sorodniki in prijatelji kristjani. Njihovo željo so sporočili pravoslavni vladiki, ki je odredil, da se te ujetnike loči od drugih v svrhu, da se lahko pripravijo na cerkveni obred krščanskega krsta. Slovensko krščenje se je izvršilo v ponedeljek 19. t. m. v cerkvi sv. Bogorodice. Spreobrnce je krstil sam škof, botri pa so jim bili trnovski zdravniki in sodniki. Pred krščenjem so ujetnike spreoblekli v popolnoma novo obleko. Po krstu so jih prepeljali v Preobraženski samostan, kjer ostanejo tako dolgo, da dbe dovoljenje, da se smejo vrniti v svojo domovino v Kirdžali.

— **Odlikovanja v srbski vojski** Z velikim ukazom srbskega kralja Petra, izdanim preteklo nedeljo, so bila srbskim poveljnikom in častnikom podeljena odlikovanja za junstvo in hrabrost v vojni. Najvišje odlikovanje je Karagorgjeva zvezda z meči. To odlikovanje so dobili prestolonaslednik kraljevič Aleksander, vojvoda Putnik, poveljniki armad in divizij, posamni poveljniki polkov in določeno število častnikov, ki so se posebno odlikovali v vojni s svojo hrabrostjo in s svojim delom. Karagorgjevo zvezdo z meči, torej najviš-

je odlikovanje je dobil tudi stotnik Milan Pribičević, ki je bil svoječasno avstrijski častnik in je kasneje z dovoljenjem vojne oblasti prestopil v srbsko armado. Stotnik Pribičević je znan iz za grebskega »veležadajniškega« procesa, kjer so mu podtikali, da je sestavil znani Nastičev revolucionarni statut, na čemer pa seveda ni bilo niti pičice resnice.

— **Koliko slovenskih časopisov izhaja v Avstriji?** V Avstriji izhaja 1141 čeških časopisov, 369 poljskih, 91 slovenskih, 71 maloruskih in ruskih in 35 hrvaško - srbskih. Slovenskih listov izhaja 20 več kakor pa maloruskih, dasi je v Avstriji še enkrat toliko Malorusov, kakor pa Slovencev.

Proces Lukacs - Desy.

Predvčerajšnjim popoldne je predsednik sporočil, da je grof Stefan Tisza pisмено prosil, naj ga zaslisi kot prič. Zagovornik je izjavil, da je zaslisanje Tisze nepotrebno, ker je njegova izpoved za presojanje zadeve irelevantno. Sodni dvor pa je sklenil, da se Tisza zaslisi. Sodni dvor je nadalje sklenil, da ne bo ničesar vprašal državnega tajnika Jeszenszkega, ki je odvezan uradne tajnosti.

Ravnatelj pomožnih uradov v finančnem ministrstvu Paduch je izpovedal, da je dobil od Eleka 500.000 K. Od teh je 300.000 K vrnil, 200.000 K pa zaračunal. Ko je bilo še par prič zaslišanih, je bila seja preložena na naslednji dan.

Včeraj dopoldne se je zasliševanje prič nadaljevalo. Generalni ravnatelj ogrske bančne in trgovinsko-akcijske družbe Franc Szekely je izjavil na vprašanje zagovornikovo, ali mu je znano, da so se pri sklepanju že večkrat omenjenih pogodb izplačale volilnemu fondu različne vsote, da mu to ni znano. Tudi ne ve tega indirektno, ker ni nikdar govoril z Elekom o tej zadevi: Na vprašanje, ali je bil Elek vsled sklepa direktije upravičen k diskretnim izdatkom, je priča odgovoril, da je ravnateljstvo v svoji seji meseca maja 1910 dalo na razpolaganje gotovo, ne natančno določeno vsoto, ki se je lahko s podpisom Elekovim dvignila pri blagajni.

Naslednja priča je bil državni tajnik v trg. ministrstvu Stetina, član ravnateljstva ogrske banke. Priča je izpovedal na zagovornikovo vprašanje, da je imel generalni ravnatelj Elek takorekoč plein pouvoir. Glede zneska čez 4 milijone kron za diskretne izdatke, je izjavil priča, da kot član ravnateljstva ni o tem ničesar vedel, ker se o teh štirih milijonih ni nikdar govorilo v direktijski seji. O tem je privatno interpelliral predsednika barona Herzoga, ki mu je obljubil, da bo zadevo preiskal, vendar pa zadeva ni imela nikakoršnih nadaljnjih posledic.

Nato je bil zaslišan priča Ivan Ottlik, državni tajnik v poljedelskem ministrstvu, ki je tudi član ravnateljstva ogrske banke. Na vprašanje, ali je Elek te izdatke opravil s kakšnimi dokumenti ali dokazili, je rekel priča: Direktijska seja je akceptirala navedbe generalnega ravnatelja ter mu dala brez denajliranega presojevanja in brez predložitve dokumentov absolutorij.

Na zagovornikovo vprašanje, ali si ni dejal nikakih pomislekov o tem, da je prišlo pri sklepanju pogodb z državo do diskretnih izdatkov odgovoril priča, da ni bil za to kompetenten.

Državni tajnik Ludovik Mandy je zanikal vprašanje, je-li slišal, da je ravnatelj Elek rekel, da gotovih zneskov ne bo in noče zaračunati.

Nato je bil zaslišan grof Stefan Tisza. Na predsednikovo vprašanje, je-li resnična trditev obtoženceva, da priča ni dovolil, da bi Desy vložil nujno interpelacijo glede obtožbe proti ministrskemu predsedniku, je izjavil Tisza: Res je, da nisem dovolil, vložiti nujne interpelacije, vendar pa se obtoženceva izpoved ne krije z dejstvom v toliko, da nikakor nisem prepeljal, da bi obtožence pojasnil svoje obtožbe. Rekel sem, naj čaka do prihodnjega interpelacijskega dne, namreč do sobote. V soboto ni bilo seje. V naslednjem tednu obtožence ni več omenil svoje interpelacije. Iz tega torej sledi, da gospodu poslancu nikakor ni bila odvzeta interpelacijska pravica.

Desy je pripomnil, da v resnici ni vložil v kritičnem tednu mirovnih pogajanj interpelacije.

Državni pravdnik in zagovornik sta izjavila, da ne želita zaprisege grofa Tisze.

Po kratkem odmoru je predsednik izjavil, da je včeraj potom justičnega ministrstva vse ukrenil, da odveže cesar grofa Zichyja dolžnosti uradne tajnosti. Nato so prečitali

razne dokumente in protokole ministrskega sveta glede sklepa solne pogodbe in sedanje solne pogodbe.

Ko so prebrali vse te akte, sta državni pravdnik in zagovornik stavila različne predloge.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

Podpis mirovnih preliminarij.

London, 30. maja. Mirovni delegati so imeli snoči sestanek, na katerem so se posvetovali o skupnem postopanju pri podpisu preliminarnega miru. Danes ob pol 2. popoldne bodo delegati v palači Jacques v navzočnosti angleškega ministra zunanjih del sira Edvarda Greya podpisali mirovni protokol.

Ruski car in nemški cesar posredujeja za mir.

Pariz, 30. maja. Listi poročajo, da sta car Nikolaj in cesar Viljem pozvala bolgarskega carja Ferdinanda, naj stori vse, da se spor med Srbijo in Bolgarsko mirnim potom reši. Kralj Ferdinand je brzojavno odgovoril, da Bolgarska ni kriva, ako je med Srbijo in Bolgarsko nastala takšna napetost, da se je bati oboroženega konflikta.

Protj Balkanski zvezi.

Sofija, 30. maja. Vseučiliško dijaštvo sklicuje v nedeljo shod, na katerem se bo stavil predlog, naj se deluje na to, da bo Bolgarija izstopila — iz Balkanske zveze.

Iz Makedonije.

Solun, 30. maja. Prestolonaslednik kraljevič Aleksander je inšpiciral srbske čete v okolici Velesa, kjer je zbrana močna srbska armada, ki šteje 90.000 do 100.000 mož.

Grški ministrski predsednik Venizelos, ki že tri dni biva v Solunu, je imel včeraj zvečer dolgotrajno konferenco z bolgarskim pooblaščencom Sarafovom.

London, 30. maja. »Daily Telegraph« poroča iz Aten, da bodo Srbi v kratkem odpovedali srbsko - bolgarsko pogodbo. Iz Bitolja in okolice je srbska voja uprava odposlala vso artilerijo in konjenico na bolgarsko mejo. V mestu je ostal samo še 7. pešpolk.

Srbski poslanik dr. Spalajković.

Sofija, 30. maja. Srbski poslanik dr. Miroslav Spalajković je odstopoval iz Sofije v Belgrad, da se udeleži tam neke važne konference. Po njegovem odhodu se je razširila vest, da je bil odpoklican, kar bi pomenjalo toliko, da je bolgarsko - srbska vojna že na pragu. Vest je imela za posledico veliko paniko med prebivalstvom, a se je izkazala kot popolnoma neresnična.

Bolgarsko - srbska vojna neizogibna?

London, 30. maja. Tukajšnji listi imajo polno vznemirjajočih vesti z Balkana. »Daily Mail« javlja, da so srbski krogi v Belgradu popolnoma prepričani, da je vojna med Bolgarsko in Srbijo neizogibna. V Belgradu vlada mir pred viharjem. Vse vojaštvo je zapustilo mesto in se odpravilo na meje.

Pariz, 30. maja. »Matin« javlja iz Sofije, da smatrajo bolgarski politični in vladni krogi mirno rešitev bolgarsko - srbskega spora kot popolnoma izključeno.

Odpoklic bolgarskih delegatov.

Sofija, 30. maja. Vlada je brzojavno pozvala dr. Daneva v London in finančnega ministra Theodorova v Parizu naj se oba po podpisu preliminarnega miru nemudoma vrneta v domovino.

Bolgarski listi proti Srbiji.

Sofija, 30. maja. Bolgarski listi priobčujejo ostre članke, naperjene proti Srbiji. Splošno pozornost vzbuja pisanje poloficijoznega lista »Mir«, ki čstro napada Srbijo in ji očita, da je s svojim postopanjem porušila za sabo vse mostove.

Bolgarsko - grški spor.

Atene, 30. maja. Včeraj ni prišlo med bolgarskimi in grškimi četami do nobenih spopadov. Grško vojno brodovje križari pri Elevteriji. Bolgarsko armadno poveljništvo je odklonilo grški predlog, naj se določi med Bolgarsko in grško armado nevtralna zona.

Laski atentat na Ciril - Metodovo šolo v Trstu.

Trst, 30. maja. Snoči okoli 8. ure zvečer sta prišla dva neznana mlada belo oblečena Italijana v hišo Trgovsko - obrtne zadruge na Aquedotto, kjer se nahaja šeststrezna ljudska šola Ciril - Metodove družbe. Pri vratih v drugem nadstropju sta naletela na neko deklico, ki jima je

odgovorila na njihovo vprašanje, da je tu slovenska šola. Nato je dekle odprlo plinov števec tik vrat. Kmaloto nato je zagledala učiteljica Krnigovej plamen pri vratih. Posrečilo se je ogenj zadušiti. Bila je velikanska nevarnost, da eksplodira plin. Neznanka sta namreč v ta namen namazala podboje vrat s katranom in jih zazgala. V drugem nadstropju se je nahajalo takrat okoli 60—80 ljudi. Več o tem podlem laškem atentatu na slovensko šolo sporočimo jutri.

Poslanska zbornica.

Dunaj, 30. maja. Poslanska zbornica je rešila nekatera poročila legitimacijskega odseka, nato pa prestopila k prvemu čitanju predloge glede podaljšanja provizoričnega poslovnika za poldrugo leto.

Dunaj, 30. maja. V razpravi o podaljšanju poslovnika provizorija je govoril tudi slovenski poslanec dr. Rybář, ki se je zavzemal za neke nujne reforme državnega - zborničnega pravilnika ter zahteval ureditev vprašanja o poslanskih dijetah. Finančni minister Zalesky je odgovoril na interpelacijo glede popustov v pridobinskem davku za leto 1913. Rekel je, da celotnega odpusta ni mogoče dovoliti, pač pa je vlada pripravljena v posameznih slučajih nasproti obrtnikom postopati z vso koncilijantnostjo in je v tem oziru že poslala vsa potrebna navodila finančnim ravnateljstvom.

Redlova afera.

Dunaj, 30. maja. V Redlovi aferi se še poroča: Da je Redl postal vojun, je kriva neka ruska krasotica, ki ga je k temu zapeljala ter ga zapletla v svoje mreže. Častniki, ki so ga pozvali, naj izvrši samomor, so ga preje še prisilili, da se je odpovedal oficirski šarži. Današnji dunajski listi zahtevajo strogo preiskavo, če je res, da so oficirji prisilili Redla k samomoru ter s tem onemogočili sodno postopanje proti Redlu.

Sankcioniran zakon.

Dunaj, 30. maja. Cesar je sankcioniral zakon glede odprave male loterie in glede uvedbe razredne loterie.

Konec šolskega leta.

Dunaj, 30. maja. Poslanec dr. Lukavsky je bil pri naučnem ministru in ga prosil, da bi se končalo letošnje šolsko leto v soboto, dne 5. julija. Minister je obljubil, da se bo v nekaj dneh glede te prošnje odločil.

Proces Lukacs - Dessy.

Budimpešta, 30. maja. Danes je bil zaslišan bivši minister grof Zichy, kateremu je cesar dal dovoljenje, da sme izpovedati. Grof Zichy je izjavil, da mu je ministrski predsednik Lukacs nekoč povedal, da ni med vsoto 4 milijonov in solnsko pogodbo prav nobene zveze. Nadalje mu je Lukacs priznal, da je vedel o tej vsoti, rekel pa mu je, da jo je Elek dal, ker je hotel postati član velikaš. zbornice. To Lukacsevo priznanje njemu nasproti je bil eden izmed vzrokov, da je odstopil kot minister. Zichyjeva izpoved je izzvala veliko senzacijo. Jutri prično govoriti zagovorniki.

Razkol v hrvaški stranki prava.

Zagreb, 30. maja. Kakor znano, je sklical predsednik vrhovne uprave stranka prava dr. Mile Starčević to korporacijo na sestanek dne 1. junija v Trst. Frankovci dr. Horvat in drugi se tega sestanka ne udeležijo. Kakor se zatrjuje, bo dr. Mile Starčević na sestanku zahteval, da se iz stranke izključi dr. Horvat. dr. Pazman in dr. Milobar, ki so, kakor je znano, zakrivilji znani puč v uredništvu »Hrvatske«.

Obisk angleškega kralja v Rusiji.

London, 30. maja. Angleški kralj Jurij običe poleti carja Nikolaja v Carskem selu.

Kmečka pisarna narodno - napredne stranke

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih strogah, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarso znamko za odgovor (ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarso znamko) na: Kmetško pisarno narodno - napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je, da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetiskim županstvom.

Razne stvari.

* **Angleški učenjak.** V Londonu je umrl v starosti 79 let John Lubbock lord Avebury, znan naravoslovec in zgodovinar, eden prvih učenjakov na Angleškem. Mož je bil v svoji mladosti bankir in se je pozneje posvetil znanosti.

* **Zvišanje prevoznih cen v Ameriko.** Z Dunaja poročajo, da je zvišala družba Canadian Pacific prevozne cene v Ameriko na medkrovo od 105 krun na 140 krun. Sedaj bodo tudi druge parobrodne družbe zvišale cene. Vzrok zvišanja je velikanski naval izseljencev.

* **Dvojni samomor.** Na Dunaju so našli v okrožju Pratra v neki zaklenjeni sobi ustreljeni 37letno Leopoldino Filipovo in 26letno Marijo Marholdovo. Dekleti sta bili dobri prijateljici in sta izvršili skupno samomor. Vzrok samomora še ni znan.

* **Nemški dreadnought v pesku.** Nemški dreadnought »Albert« je nasel v nekem danskem pristanišču že drugič na pesek. Pogreza se vedno bolj, pristanišče je skoro popolnoma blokirano. 12 najmočnejših parnikov se trudi, da bi ga premaknili, toda do sedaj niso dosegli še nobenega uspeha.

* **Nesreča na vojaškem strelišču ruske pomorske artilerije.** Iz Petrograda poročajo, da se je razletel na vojaškem strelišču pomorske artilerije šrapnel (75 mm), pri čemer je bil ubit krmar, težko in lahko ranjenih pa je bilo okrog 100 topničarjev.

Izpred sodišča.

Izpred porotnega sodišča v Novem mestu.

Polhograjska tatava Helena Krvina.

Danes se je zagovarjala pred porotniki tako v Ljubljani kakor na Vrhniki, v Gradcu in v Celovcu, v Beljaku in v Ljubnem dobro znana, nevarna tatava iz navade, Helena Krvina, doma iz Polhovca Gradca. Že 12 let je predsedala v ječi, večinoma samo zaradi tatvine in sličnih zločinov. Zadnjič v 1. 1907 je bila pred ljubljansko poroto obsojena na 5 let težke ječe; takrat je izvršila velike tatvine na Bledu in ob tej priliki so ji ljubljanski porotniki pritiskali pečat tatave iz navade, 5 let, ko je bila zaprta v Begunjah, je bil mir pred njo. Koncem avgusta pr. l. je prišla zopet domov v Polhov Gradec in prinesla seboj 130 K kazenskega zaslužka. Komaj je bila par dni doma, že se je odtegnila policijskemu nadzoru in odšla na lepše po svetu. Služila je nekaj časa v Jesenicah, prišla v Ljubljano in od tod v Novo mesto, se vrnila zopet v Ljubljano, šla v Kamnik in končno v Višnjo goro, kjer je dobila službo pri okrajnem sodniku. Po tatvinah pri okrajnem sodniku je prišla zopet v Ljubljano. To pot pa jo je »prijelo kesanje« in je kmalu šla zopet v Novo mesto, da se sama ovadi, kar je med tem časom pokradla. Kako se je »sama ovadila«, to bomo slišali.

Priča gospa Grm izpove, da je bila pri njej en dan. Gospa jo je odslavila. Komaj pa je Helena odšla, je priča opazila, da ji je zmanjkala 1 svilena bluz, vredna 40 K in 1 krilo vredno 40 K.

Priča g. Franja Zupanc iz Ljubljane izpove, da ji je nekega večera v novembru 1912 med večerjo zmanjkala volnena ogrinjača, vredna 12 K. Ko pa gre na Veliki četrtak, torej čez 4 mesece na trg, zapazi tam žensko, ki je imela njeno ogrinjačo. Ustavi jo in pelje na mestno policijo. Dotična ženska, Antonija Lukek, je izpovedala, da je to ogrinjačo dobila od neke kuharice, ki je meseca novembra stanovala pri Julijani Muhič. Nekoč je šla Lukek z njima v neko gostilno, kjer jo je Helena Krvina »napumpala« za 2 kroni. Drugi dan pa ji namesto posojila vrne to ogrinjačo, na katero je dala še 1 K. — Obtoženka taji, da bi bila to ogrinjačo ukradla in pravi, da jo je kupila od neke ji neznane služkinje, nato pa jo Antoniji Lukek prodala.

Sivilja Muhič izpove, da je po odhodu Helene Krvine zapazila, da ji je ukradena 1 srajca in 1 steznik, v vrednosti 8 K.

Ker se je Helena bala, da ji v Ljubljani pridejo prezgodaj na sled, če se izdaja pod pravim imenom, se je na magistratu javila za Magdaleno Vodnik iz Polhovca Gradca. Pa tudi pod tem imenom ji je v Ljubljani postalo pretesno; odšla je na deželo. Predzrna kakor je, se je ponudila v službo — okrajnemu sodniku dr. Peitlerju. Svojo službo je nastopila začetkom decembra. Izpočetka je bila pridna in se je obnašala spodobno. Kmalu pa je začelo zmanjkovati vina in finih smodk, tudi je izginila broža ter najmanj 4 K gotovine iz omare. Na dan ko je bila Helena odslavljena, je zmanjkalo tudi kos konetine, ki so ga našli v kovčku te »zveste« služkinje.

V tej službi je imela Helena tudi svoj ljubezenski roman. Na pustni torek se je v neki gostilni seznanila z nekim Janezom Zajcem. Ta je dobro živel pri nji. Najfinije sodnikove smodke je kadil, če je potreboval denarja, ga mu je ona dala, povabila ga je na sestanke tudi k sebi, kjer sta se na sodnikov račun dobro imela. Če sta šla v gostilno, je vse ona plačala. Pred slovesom iz sodnikove hiše je šla Helena na dvorišče za kaznenice ter jim tam ponujala sirova jajca. Ko se jim je s tem prikupila, jim je rekla, če ima kdo kaj na srcu, mu ona lahko preskrbi. Neki Ignacij Košak, ki je takrat nastopil svojo zaporno kazen, je imel pri sebi bankovec za 20 K. Izročil ji je ta bankovec z naročilom, naj mu preskrbi raznih potrebščin. Ona je to obljubila, denar vzela, a je ni bilo več nazaj. Helena si je blizu Višnje gore v gostilni Angele Potokar preskrbela sobo. V gostilni so jo sprejeli spoštljivo, kot se to za sodnikovo kuharico spodobi. Povabila je tja svojega ljubčka, ki je pripeljal še druge fante seboj. Nekaj dni so živeli kakor v raji. Kar pa je gostilničarjevi hčerki zmanjkalo birmansko darilo: ura z verižico v vrednosti 20 K. Hči je takoj osumila sodnikovo kuharico in materi očitala: Spodite to babo stran, ta je meni uro ukradla. Mati pa je radi tega hčerko še okregala, češ, kako moreš o sodnikovi kuharici kaj takega govoriti.

To birmansko darilo je Heleni uničilo raj na »Pašti«. Srce jo je vleklo v Ljubljano. Tu pa se ji je vzbudila vest — ampak samo glede tistih 20 K, ki jih je poneverila arestisti v Višnji gori. In pri tem čudnem kesanju se je zgodil čudež, da se je greha, storjenega v Višnji gori, pozelela s samoočistitvijo se spovedati preiskovalnemu sodniku v Novem mestu.

Res je prišla okoli 15. marca zopet v Novo mesto. Ampak predno je odpravila svojo izpoved, je še — kradla. Nastanila se je v Košakovih gostilni. Tam je ukradla 2 škatli cigare in 5 klobas. Priča Frančiška Košak izpove, da ko je Helena drugo jutro odšla, zapazila, da je z Heleno odšla tudi njena (gostilničarke) obleka v vrednosti 30 K.

Zahotelo se ji je tudi po novomeških fantih, predno se je odločila k »spovedi«. Pri zgradbi belokranjske železnice je več takih fantov in eden se je je usmilil. Izkazala se je zato tudi hvaležno na svoj način, da je namreč delavca Božo Milkoviča v njegovi odsotnosti na njegovem stanovanju iz žepov obleke ukradla 3 zlate prstane. S temi je šla k urarju Blažonu ter jih tam kot »omožena« zastavila za 5 K. Ko je okradeni Dalmatince tatvino opazil, je takoj osumil svojo prijateljico Heleno. Ta je iz Brudarjeve hiše zbežala proti frančiškanski cerkvi. Da bo vsaj zdaj opravila svojo objubljeno spoved, so šli na lov za njo. Eni so jo iskali v cerkvi, drugi so jo čakali pred cerkvijo. Po dolgem iskanju so jo zasledili v veži neke hiše blizu cerkve.

Na ta način je Helena Krvina prišla še le dne 22. marca h generalni spovedi k novomeškemu preiskovalnemu sodniku, od koder so jo poslali pred — poroto.

Helena Krvina je bila kot nevarna tatava iz navade obsojena na 6 let težke ječe in v povrnitev ukradenih reči.

Kako se je Lekše mrtvega naredil in se sam — pokopal.

Na zatožni klopi sedi 25 let stari zidar Rudolf Cunk, rojen v Zagrebu, pristojen na Brod pri Kostanjevici. Obtožba ga dolži, da je pri splošnem domačem pretepu, ki ga je izzval njegov za 50 let starejši svak Jože Lekše, le-tega z udarci na levo oko tako težko poškodoval, da je povzročil trajno pohanjenje na vidu. In nadalje, da je še tudi po tem dogodku strašno sirovo ravnal s tem ubogim starim Lekšetom.

Obtoženec, vprašan, če se čuti krivega, odgovori odločno, da popolnoma nič. Zagovarja pa se tako: Pred Svečnico sva z Lekšetom skupaj delala. Zvečer se napotimo domov. Gredeč proti hiši je Lekše že od daleč vpil nad svojo ženo, je v znamenju hotel udariti mlajšo svakinjo. Potem je lovil svojo ženo in začel s palico udrihati po njej. Tej je priskočila svakinja na pomoč. Starec pa, ki je še korenjak, je pograbil obe ženski za lase in ju začel mikastiti. Jaz sem izpočetka gledal mirno za mizo sedeč. Ko pa sem videl, da stari le preveč nori in ste me obe ženski prosili, naj ju rešim, sem posegel vmes. Lekše pa me je sunil tako, da so se vsi trije zvrnili na mene. Izkopal sem se z kopice in »položil« Lekšeta na tla. Priznam, da sem ga zdaj res udaril z roko po obrazu in s čevljem brcnil v hrbet. Nato sem ga »posadil« za peč. On pa me je odrinil od

sebe in grozil: nocoj bom pa že še enega hudiča napravil. To izreki je vzel luč in odšel. Ženski pa ste me prosili, naj grem za Lekšetom pogledat, da ne bo res kakšno neumnost napravil. Ko grem vun, sem slišal, da Lekše pod kozolcem stoka. Ko smo šli potem tja pogledat, se je Lekše naredil, kot bi bil mrtev, pa se je le potajil. Jaz mu zunaj nisem nič hudega prizadejal. Imam pa priče, da je Lekše že zdavno preje imel oko pohanjeno in da se hoče le maščevati nad menoj. Obtoženec navaja, da se je Lekše po dogodku izrazil, da ga hoče spraviti ob hišo, in če že drugega nič ne doseže, vsaj ob to ga bo pripravil, kar Lekše še Cunku dolguje, namreč 30 K. Zdaj je prišel na vrsto junak tega dogodka, Jože Lekše. Že kako je pri »živem bogu« prisegal, je vzbujal splošno pozornost. Govoril bo kakor bi pred »samim živim bogom govoril«. No, pa bog ga ni mogel biti vesel, ko je govoril stvari, ki so se dale kar od daleč prijeti. Pripovedoval je, da ko je prišel domov, ga je žena okregala, zato jo je samo »s palčko krcnil po glavi«. Potem je Cunk njega tolkel po glavi. Jaz sem jih vse tri porinil od sebe (dve ženski in Cunka). Potem sem jih pa dobil. (Pokaže kako jih je dobil). Padalo je po meni, naj pomislijo, 10 udarcev sem naštel. Priča: Prisežem pred »živim bogom«, da je bilo res tako. Udarce sem štel, ravno do deset sem jih naštel. (Splošen smeh). Ko grem potem vun v vežo, me je Cunk pahnil in sem padel na čeljusti in si jih razbil. Naj pogledajo doktorjev testat, če ni res tako. Pod kozolec sem res šel, da mi tam odteče kri. Ko tam tako slonim, pride nekdo potihoma, pa me zopet lopne po tleh. Zdaj sem prišel pa res v nezavest. Ali komaj se malo zbrihtam, poslušam, že slišim, da spet eden k meni prihaja. To pot je bil že obut. Pa se malo potajim, kakor da bi bil mrtev, sem mislil sam pri sebi, bom le videl kaj bo spet zdaj. (Smeh). Pride pa zadej tudi moja stara in ona druga. Cunk me pogleda in reče: Aha, ta je že gotov! (Splošen smeh.) Jaz se še bolj potajim in napravim, kakor da sem res mrtev. Vzdigne mi roko, a roka pade. Potem so šli notri v hišo k posvetoivanju, kako bi me spravili v grmovje in me zakrili. Predsednik: Slišite Lekše! Nikar preveč! Tega vi pod kozolcem (kot mrtev) vendar niste mogli slišati, kaj so se ti v sobi pomenkovali. Priča: No, gospod, res je tako bilo. Ko so spet vun prišli in so me mislili že v grmovje potlačiti, sem dal pa le vendar »štimo od sebe«. (Splošna veselost). Tedaj je Cunk dejal proti babi: Mica! Ali se je le potajil. Vprašam, koliko zahteva odškodnine, se ne more odločiti za koliko tisočev, naposled pa pravi: no pa naj bo za 1000 K.

Sledilo je zdaj res mnogo presečenj. Več prič, ki so bile šele v zadnjem trenutku pred poroto predlagane, je izpovedalo, da je bil Lekše že več let popreje na levem očesu ranjen in da je kratko pred tem dogodkom sam tožil, da ga to oko boli in da mnogo slabije vidi. V občo veselost je med temi pričami zbudila njegova tašča, ki je za veliko let mlajša kot njen zet, in ki je izpovedala pred drugim tudi to-le: Kratko pred tem dogodkom je Lekše »jamaral«, da ga oko — boli. Nasvetovala sem mu, da ne bo »poganica« zrasla, naj gre k neki babi, da mu bo to »pokriža« in »izliže«. Predsednik: Kaj take bolezn pri vas ženske »izližejo«? Priča: Oja! Če pa »poganica« rase, jo znajo ene tudi »prekrižati«. (Vse v smeh.) Ves Lekšetov trud in pričevanje pa je pokopala priča Emil Longo, ki je Lekšeta, že ko je bila ta stvar v preiskavi, opozoril, da naj bo pameten in naj pusti vse vkupaj pri miru, nakar mu je Lekše dejal: »Če drugega ne dosežem, 15 gld. sem mu dolžan, vsaj tega ne bo treba vrniti«.

Ker so porotniki, obe jim stavljeni vprašanji soglasno zanikali, je predsednik takoj razglasil oprostilno razsodbo. Tako torej se je stari Lekše naredil mrtvega in se pri tem samega sebe pokopal.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2		Srednji zračni tlak 736 mm			
Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	
29. 2. pop.	738-4	24-6	sl. jz.ah.	jasno	
9. zv.	738-8	18-9	sl. sz.ah.		
30. 7. zv.	739-7	13-7	sl. jv.ah.	soparno	

Srednja včerajšnja temperatura 19-1°, norm. 15-7°. Padavina v 24 urah 0-0 mm.

Ustna voda

KALODONT
Zobna krema

Zahvala.

Povodom bridke izgube našega ljubljene soproga, očeta, brata, strica itd. gospoda 1943

Antona Mračeka
inženirja

izrekamo tem potom najtoplejšo zahvalo prečastiti duhovščini, č. oo. frančiškanom, č. s. usmiljenkam, njegovemu šefu g. c. kr. stavbnemu svetniku dr. Samohrdnu za pretresljiv nagrobni govor, vsem njegovim gg. tovarišem, vsem zastopnikom c. kr. in drugih uradov, slav. mestnemu zastopu, sl. novomeškemu Sokolu, slav. pevskemu zboru in zastopnikom vseh drugih društev darovalcem vencev in sploh vsem, kateri so rajnika spremlili na njegovi zadnji poti oziroma nas tolažili v teh bridkih urah.

Posebno zahvalo smo dolžni zdravnikom g. primariju dr. Strašku in g. sekundarju dr. Küsselnu za njihov požrtvovalni trud.

V Novem mestu, 29. maja 1913.

Žalujoča rodbina Mračkova.

Zahvala.

Dediči blagopokojnega gospoda Karla Druškoviča, trgovca in posestnika v Ljubnem se zahvaljujemo

„Prvi češki splošni delniški družbi“

za zavarovanje na življenje v Pragi“

ki nam je kulantno in hitro izplačala celo zavarovano vsoto, čeravno je bil pokojnik zavarovan pri nji šele devet mesecev. 1940

V Ljubnem, 28. maja 1913.

Frančiška vd. Druškovič.

Starostja, zanesljiva 1941

natakarica na račun

se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji.

Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

V najem se da kovačnica

stoječa ob stalni, močni vodi. V kovačnici je fužina. Zaslužek dober.

Pojasnila daje

1944

Katarina Cerar, Jarše p. Domžale.

Potovalni uradnik

se pod dobrimi pogoji sprejme pri veliki domači, že mnogo let najbolje uvedeni, zavarovalnici za življenje. — Ponudbe na poštni predal 82. v Ljubljani.

Išče se

kovaški pomočnik

dobro vaje podkovanja konj in finega izdelovanja kočij. 1919

Peter Gorupič, Kandija, Novo mesto.

Trgovski pomočnik

19 let star, zmožen obeh deželnih jezikov, izurjen manufakturne stroke, želi nastopiti mesto v kako večjo manufakturno ev. tudi v galanterijsko trgovino v Ljubljani. Vstop event. 15. julija. Ponudbe se prosijo pod „A. B.“ pošto ležeče Kranj, Gorenjsko. 1884

Sir à la Trappe od 1—1 1/2 kg.

à kg. K 1-90

Sunjski groyski sir od 4—5 kg.

à kg. K 1-80

Ia čajno presno maslo kg. K 2-80

Ia maslo (Butterschmalz) „ „ 2-40

1894 razpošilja

mlekarna Vranešič, Sunja.

Rikard Schrey

c. kr. višji poštar itd.

danes v četrtek, dne 29. majnika ob pol 3. uri popoldne v 58. letu svoje starosti po kratki in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajočega, mirno v Gospodu zaspal. 1946

Truplo dragega umrlega se prepelje v soboto, dne 31. majnika ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti v Poljčah pri Begunjah na pokopališče v Lescah, kjer se vrši ob 4. uri pogreb.

Maše zadrušnice se bodo služile v več cerkvah.

Draga pokojnika se priporoča v blag spomin in molitev.

V Begunjah pri Lescah, dne 29. majnika 1913.

Žalujoči ostali.

Najlepši kras ženske

vonjave, polne lase,

si žele one dame, ki tožijo, da jim slabo rastejo lasje, da jim izpadajo, se cepijo, prezgodaj osivevajo, da se jim dela prhljaj itd. — Resen strokovnjak je za sijajno preizkušeno priporočil tole ravnanje z lasmi: Vsak teden enkrat umivanje z Drallejevim praškom za umivanje glave »Kopfrein« (30 h), obenem redno, krepko vteranje in masaža z

dr. Dralleja brezovo vodo (K 2-50 in K 5—).

Če so lasje suhi, krhki, drobljivi, naj se namažejo z Drallejevo brezovo briljantino (K —.80 in 1-20). — Mnogo navdušenih priznanih pisem od zdravnikov in laikov. — Zahtevajte izrecno »Dr. Dralleja« po vseh lekarnah, drogerijah, parfumerijah, trgovinah z milom in boljših brivnicah.

Juri Dralle, Podmokli n. L.

Dober krojaški pomočnik
dobi takoj delo 9121
pri Matiju Turku, Domžale.

Gostom, ki dohajajo v Trst,
1351 se priporoča

hotel Hinko Kosič

Trst, ulica Carradori št. 15,
5 minut oddaljen od južnega kolodvora.

Restavracija

ulica Carradori 18 (vokal ulice Ghega).

Anglo zaloga čevljev, Anton Novak, Ljubljana,
Selenburgova ulica št. 7 — zraven trdnice Magdič.

1190

K 12⁵⁰ za dame in gospode **K 16⁵⁰**
Krasne oblike, trpežno blago, nizke cene.

Jako lepo stanovanje 1924

obstoječe iz 3 sob, predsobe, verande in drugih pritliklin, ter porabo že nasajenega vrta se odda takoj na Dunajski cesti šte. 63.
Povprašati je pri gospe **Sattler, kantinerki** v topničarski vojašnici. — Cena 600 K.

V najem se daje 1882

pekarija

v hiši št. 8 v Gospiću

v središču mesta kraj katoliške cerkve. S pekarijo je spojena maloprodaja žganja in slaščičarna. Leta 1911 je bilo prometa z moko K 30.000—, ki pa se je že podvojil. — Ponudbe sprejema in pojasnila daje lastnik hiše

S. Pavelić, Gospić na Hrvaškem.

Prenočišča.

Od 10. do 13. junija 1913 (3 noči) rabi mestni magistrat večje število sob. Vsi oni, ki bi imeli za zgoraj omenjeni čas na razpolago kako sobo (tudi z dvema posteljama) blagovole naj to naznani do 2. junija t. l. ob navadnih uradnih urah v nastanjevalnem uradu mestnega magistrata (mestni ekspedit).

1947

➔ Za 10 kron ➔

se dobi eleganten damski prašni plašč ali pralni kostum. Ravnotako za 10 K listrasta ali pralna obleka za gospode. Panama slamniki od 6 K naprej in mod. traki od 20 h naprej

Angleško skladišče oblek

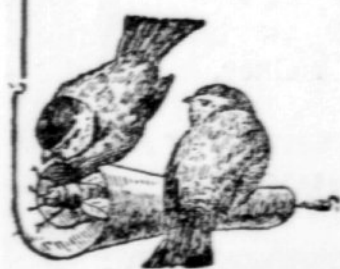
O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Selenburgova ulica 5.

874

Dražbeni razglas.

(Šolska zgradba.)

Krajni šolski svet v Palčjah pri št. Petru na Krasu razpisuje z odobre c. kr. okrajnega šolskega sveta v Postojni

zgradbo pritličnega šolskega poslopja v Palčjah

v preračunjeni vsoti okroglih 30.000 kron.

Zgradba se bode oddala potom znanjševalne dražbe, ki se bode vršila

dne 9. junija t. l. ob 10. uri dopoldne

v sedanjem šolskem poslopiju v Palčjah.

Pred začetkom ustmene dražbe se sprejemajo pismene ponudbe, ki jih je primerno označiti in zapečateni doposlati podpisanemu krajnemu šolskemu svetu, ali izročiti dražilnemu komisarju.

V ponudbi, kolekovani s kolekom za 1 krono, je razun naslova navesti morebitni popust ali zahtevano naplacho na enotne cene v številkah in besedah v odstotkih ter izjaviti, da so ponudniku znani načrti, troškovnik in vsi pogoji ter da se jim brezpogojno podvrže.

K ponudbi je priložiti vložnino v znesku 1500 K (tisočpetsto kron; isto mora ob pričetku obravnave predložiti tudi vsakdo, ki namerava dražiti, v roke voditelja obravnave.

Natančni predpisi glede dražbe in varščine so navedeni v splošnih pogojih, ki so obenem z drugimi pripomočki, načrti ter troškovnikom razpoloženi od 26. maja t. l. počenši pri c. kr. okrajnem šolskem svetu v Postojni (stavbno vodstvo soba št. 23), kjer da c. kr. inženir podjetnikom vsa zahtevana pojasnila, in na dan obravnave v Palčjah.

Krajni šolski svet v Palčjah,

dne 23. maja 1913.

1878

Trgovski pomočnik

1858

19 let star, zdrav popolnoma več vseh vrst prodajniškega posla, bil zaposlen na Kranjskem 4 leta, išče radi izpopolnitve v nemščini službe v kakem večjem mestu Kranjske. Naslov pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Sprejme se s 15. julijem

izkušen mlekar

Mlekarska zadruga Zagorje-St. Peter n. Kr. 1877

Vila z vrtom

5 minut od glavnega trga, krasna lega, še 11 let davka prosta, 8 sob in 3 v :: souterrainu se radi odpotovanja ::

zelo ugodno prodaja, 1905

Vprašanja na upravništvo »Sl. Naroda«.

Sprejme se s prvim septembrom
trgovski pomočnik

ne izpod 25 let star, izvežban v konfekcijski stroki, z mesečno plačo K 250— in mesečno provizijo približno 50 K. Gospodje, kateri ne reflektirajo na to plačo, naj se ne oferirajo.

Angleško skladišče oblek, O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5. 1939

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri

L. SEBENIKU v Spod. Siški. 41

Slamnike

moderno nakitene, oblike, kakor vse potrebščine za modistke prodaja najceneje

M. Horvat
Ljubljana, Stari trg 21.

Popravila točna in cena.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik želodca“ je najboljši liker za želodec.

Zdravilišče

Gleichenberg

Stajersko

Neprekosljive vrednosti pri vseh boleznih sopil. Svetovnoslavni zdravilni vrleci (Emin vrelec, Konstantinov vrelec). — Pojasnila in prospekte pri zdraviliški komisiji v Gleichenbergu. 1127

Sezija: 15. maja do 30. sept.

Razpis

1926

službe občinskega tajnika

za občino Zgornja Siška.

Podpisano županstvo razpisuje mesto občinskega tajnika. Nastop in plača po dogovoru. Prošnje, opremljene s pričevali in podatki dosedanjega službovanja je vlagati do incl. **4. junija 1913** pri podpisanem županstvu.

Zupanstvo občine Zgornja Siška.

Ivan Zakotnik.

Št. 10219.

1872

Razpis.

Za zgradbo želožobetonskega mostu čez Čabranko pri Čabru.

na 13500 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo enotnitnih cen za posamezna proračunana dela naj se predložijo

do 9. junija t. l. ob 11. uri dopoldne podpisanemu deželnemu odboru.

Ponudbe morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlati je zapečateni z napisom „**Ponudba za prevzete gradbe mostu pri Čabru**“

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik stavbne pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadij še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu (Turjaški trg št. 4.) v uradnih urah.

Od dež. odbora kranjskega

v Ljubljani, dne 23. maja 1913.

Naznanilo in priporočilo!

Slavn. občinstvu vljudno naznanjam, da bom še **na-**
dalje vodila po rajnem soprogu ustanovljeno 1925

dimnikarsko obrt

po poslovanju svojega sina **Mirka Striclja** in se p. n. občinstvu zahvaljujem za dosedanje cenjeno zaupanje in priporočam še za nadalje

z velespoštovanjem

Antonija Stricelj

vдова dimnikarskega mojstra,
Ljubljana, Sv. Petra cesta 33.